

Jack London
Klasskamp
1905

Innehåll

Företal.....	1
Klasskampen	4
Landstrykaren.....	12
Strejkbrytaren	20
Maximumfrågan	29
Recension	36
Behovet av en ny utvecklingslag.....	40
Hur jag blev socialist.....	48

Företal

Då jag var helt ung, betraktades jag som en underlig varelse, emedan jag, kan man tänka sig, var socialist. Referenter från ortstidningar intervjuade mig, och intervjuerna voro, då de offentliggjordes, patologiska studier över ett besynnerligt och abnormt slags människa. Vid den tiden (för nio, tio år sedan) blev jag, emedan jag i min födelsestad uppträdde för ett kommunaliserande av allt som staden hade nytta av, brännmärkt som ”röd”, ”dynamitard” och anarkist; och verkligt hyggliga karlar som tyckte mycket bra om mig ville ej tillåta mig att visa mig offentligt tillsammans med deras systrar.

Men tiderna förändrade sig. Det kom en dag då jag i min födelsestad hörde en till republikanska partiet hörande borgmästare offentligt förklara att ”kommunaliseringen var fastställd amerikansk politik.” Och den dagen märkte jag att mina aktier voro i stigande ute bland folk. Ingen gjorde längre patologiska undersökningar på mig, och de verkligt hyggliga karlarna hade inte det minsta emot att jag och deras systrar visade oss tillsammans offentligt. Mina politiska och sociologiska idéer tillskrevos ungdomliga griller, och godmodiga äldre herrar antogo en beskyddande ton mot mig och sade mig att jag nog skulle bli fullväxt en dag och bli en ovanligt intelligent medlem av samhället.

De sade mig också att mina åsikter påverkats av mina tomma fickor och att mina åsikter en dag, då jag samlat några ‘dollars, skulle bli helt andra – med ett ord, att mina åsikter skulle bli deras åsikter.

Och så kom den dagen då min socialism blev aktningsvärd – fortfarande ungdomliga griller, påstods det, men romantiskt aktningsvärda. Romantik var för de borgerliga aktningsvärd, emedan den inte var farlig. Som ”röd” med bomber i alla fickor var jag farlig. Som en ungdom med ingenting annat hotande än några filosofiska idéer av tyskt ursprung var jag en intressant och angenäm person.

Under allt detta lade jag märke till en sak. Det var inte jag som förändrade mig, utan samhället. Mina socialistiska åsikter blevo faktiskt bestämdare och mera prononcerade. Jag upprepar det, det var samhället som förändrade sig, och till min ledsnad upptäckte jag att samhället förändrade sig till den grad att det ej försmådde att sjåla min åska. Samhället brännmärkte mig som ”röd”, emedan jag yrkade på kommunalisering; litet längre fram hyllade det sin borgmästare då han förklarade att kommunalisering var fastställd amerikansk politik. Han stal min åska, och samhället klappade händerna åt stölden. Och i dag är samhället i stånd att komma och ge mig uppmuntrande vinkar angående kommunaliseringen.

Vad som hänt mig är i intet avseende olikt vad som hänt den socialistiska rörelsen i sin helhet i Förenta staterna. För den borgerliga uppfattningen har socialismen förvandlats från en ohygglig sjukdom till ungdomliga griller och längre fram fick den sin åska stulen av de båda gamla partierna – liksom en foglig och duktig arbetare blev socialismen respektabel, då den exploaterades.

Endast farliga saker äro avskräckande. Det som inte är farligt är alltid aktningsvärt. Så är det också med socialismen i Förenta staterna. I flera år har den varit aktningsvärd – en älsklig och vacker utopisk dröm enligt den borgerliga uppfattningen, men ändå en dröm, bara en dröm. Under denna period, som nyss har slutat, tolererades socialismen emedan den var omöjlig och icke hotande. Många av dess åskvigar hade blivit stulna, och arbetarna hade blickats med fulla middagskorgar. Man hade ingenting att vara rädd för. Den hyggliga gamla världen snurade vidare, kuponger klipptes och man sög ut större vinst än någonsin av arbetsträlarna. Kuponklippning och vinstugning skulle fortfa i oändlighet. Det var privilegier av gudomligt ursprung och som man innehade med gudomlig rätt. Så sade tidningarna, prästerna och högskoledirektionen, och vad de säga är naturligtvis så – för den borgerliga uppfattningen.

Så kam presidentvalet 1904. Som en blixtn från klar himmel kom nyheten om socialisternas 435,000 röster – nära 400 procent ökning på fyra år, det största röstantal för ett parti i tredje rummet sedan inbördeskriget, med ett enda undantag. Socialismen hade visat att den var en livfull och växande revolutionär kraft, och nu blev den åter lika hotande som förr. Jag är rädd för att varken den eller jag nu längre äro aktningsvärda. Landets kapitalistpress styrker mig i denna åsikt, och här följa några utvalda yttranden av denna kapitalistpress: ”Det konstitutionella demokratiska partiet är dödt. Det kontinentala Europas socialdemokratiska parti, som predikar missnöje och klasshat, angriper lagar, egendom och personliga rättigheter och oförmärkt leder till konfiskation och plundring, rycker fram.”

Chicago Chronicle.

”Att över fyrtio tusen röster avgivits här i staden för att göra en sådan person som Eugene V. Debs till Förenta staternas president, är nästan den värsta varning Chicago kunde få.”

Chicago Inter-Ocean.

”Vi kunna ej blunda för det faktum att socialismen gör snabba framsteg i detta land, där det väl borde finnas allra minst anledning därtill.”

Brooklyn Daily Eagle.

”Ett fruktansvärt ansvar lades på det republikanska partiet tisdags. Det vet att reformer – stora, långtgående reformer – äro nödvändiga, och det har makt att åstadkomma dem. Gud hjälpe vår civilisation om det inte gör dem! Det måste undertrycka trusterna eller inför världens stå till ansvar för att vårt regeringssystem förvandlats till socialistisk republik. Det godtyckliga beskärandet av arbetslönerna måste upphöra, annars blir det en ny hävstång för socialismen att svinga sig upp till makten.”

The Chicago New World.

”Knappast någon sida av valet är mera hemskt intressant än ökningen av de socialistiska rösterna. Vi sade före valet att vi inte hade råd att ge socialisterna hjälp och uppmuntran på något sätt. Den (socialismen) måste bekämpas i alla sina former i alla sina uttryck.”

San Francisco Argonaut.

Och vare det långt ifrån mig att förneka att socialismen är en hotelse. Det är dess syfte att rycka upp, med rötter och grenar, alla det nuvarande samhällets kapitalistiska institutioner. Den är avgjort revolutionär, och i fråga om avsikter och djup är den långt mera fruktansvärd än någon revolution som förekommit i världshistorien. Den erbjuder den förvånade världen en ny syn – en *organiserad, internationell revolutionsrörelse*. För de borgerliga är en klasskamp någonting ohyggligt och förhatligt, och ändå är det just vad socialismen är – en världsomfattande klasskamp mellan de egendomslösa arbetarna och de egendomsbesittande arbetsgivarna. Socialismens första lärosats går ut på att kampen är en klasskamp. Det är en nödvändig länk i den sociala utvecklingen och händelsernas naturliga gång att arbetsklassen måste resa sig mot kapitalistklassens välde och störta den. Däri ligger det hotande hos socialismen, och då jag erkänner det och anmäler mig som anhängare därav, underkastar jag mig att i följd därav bli ansedd som inte aktningsvärd.

Men ännu så länge är socialismen för genomsnittsborgaren endast en obestämd och formlös hotelse. Då en dussinmedlem av kapitalistklassen diskuterar socialism, visa hans egna uttalanden hur okunnig han är. Han känner varken till socialismens litteratur, dess filosofi eller dess politik. Han ruskar snusförnuftigt på huvudet och skramlar med döda och begravna idéers benknor. Hans läppar mumla möglade fraser som t. ex. ”Människorna födas inte jämlika och kunna aldrig bli det”; ”Det är utopiskt och omöjligt”; ”Man borde premiera dem som av-

svärja det där”; ”Först måste människorna födas på nytt och bli helt annorlunda”; ”Kooperativa kolonier ha alltid slagit fel” och ”Om vi nu delade? Om tio år skulle det finnas rika och fattiga alldeles som i dag.”

Det är sannerligen på tiden att kapitalisterna få veta något om denna socialism som de känna sig hotade av. Och det är författarens hopp att de socialistiska studierna i denna bok skola till någon ringa grad sprida ljus i några kapitalisters själar. Kapitalisten måste först och för alltid lära sig att socialismen icke grundar sig på människornas jämlikhet utan på deras olikhet. Sedan måste han förstå att ingen ny födelse till andlig renhet är nödvändig för att socialismen skall bli möjlig. Han måste lära sig att socialismen sysselsätter sig med vad som är, icke vad som borde vara, och att det material varmed den sysslar är ”jordens stoft”, den varma människovarelsen, bräcklig och utsatt för misstag, sniken och lumpen, orimlig och inkonsekvent, till och med löjlig, men ändå, trots allt, insprängd med skymtar och glimtar av något vackrare och mera gudalikt, här och där med ett intagande drag av osjälviskhet och lust att göra nytta, en längtan efter godhet, försakelser och uppoffring, och som i sträng och fruktansvärd rättskänsla, stundom med befallande, flammande glöd kräver sin rätt – ingenting mer eller mindre än sin rätt.

Oakland, Californien, 12 januari 1905.

Jack London.

Klasskampen

Olyckligtvis – eller kanske tvärtom – äro människor böjda för att tro på att det verkligen är så som de tycka att det borde vara. Detta beror på den glada optimism som är lika gammal som livet självt, och fastän man ibland kan beklaga sig över den, får man dock aldrig klandra den, ty den åstadkommer i regeln mera gott än ont och skapar nästan allt vad som är fullkomligt här i världen. Det finns fall då denna optimism har varit olycksbringande, som hos de människor som levde i Pompeji under dess sista skälvande dagar, eller hos aristokraterna på Ludvig XVI:s tid som fullt och fast väntade att syndafloden skulle komma över deras barn eller barnbarn, men aldrig över dem själva. Men det är föga sannolikt att det fall av förvänd optimism jag här talar om skall sluta med någon sådan katastrof, ty man har all anledning att tro, att de stora förändringar som nu förberedas inom samhället skola bli lika fredliga och ordningsfulla i sin kulmen som de äro i sin nuvarande utveckling.

På grund av sin naturliga optimism och emedan en klasskamp är någonting avskytt och farligt, är det amerikanska folket ense i att påstå att det ej finns någon klasskamp. Och med ”det amerikanska folket” menas de erkända och auktoritativa språkrör för det amerikanska folket som utgöras av pressen, predikstolen och universitetet. Journalisterna, predikanterna och professorerna äro faktiskt enstämmiga i att förklara att det nu ej pågår något sådant som en klasskamp och att ännu mindre en klasskamp alltid skall komma att försiggå i Förenta staterna. Och denna förklaring avge de alltjämt inför en massa fakta som mindre ifrågasätta deras uppriktighet än de bekräfta deras optimism.

Det finns två sätt att behandla ämnet klasskamp. Tillvaron av denna kamp kan uppvisas teoretiskt och genom anförande av faktiska förhållanden. För att en klasskamp skall existera inom ett samhälle måste där först och främst finnas en klassolikhet, en överklass och en underklass (efter maktens måttstock), och för det andra måste de avlopp ha spärrats varigenom underklassens styrka och jäskraft ha fått luft.

Att det ens finns klasser i Förenta staterna har kraftigt förnekats av många; men det är obestridligt att då en grupp av individer bildas, vars medlemmar äro förenade av gemensamma intressen vilka äro speciellt deras intressen och inte intressen hos individer utanför gruppen, måste en sådan grupp vara en klass. Kapitalägarna och deras klienter utgöra en sådan klass i Förenta staterna; arbetsfolket bildar en liknande klass. Kapitalistklassens intresse beträffande t. ex. inkomstskatten är alldeles motsatt den arbetande klassens, och vice versa i fråga om personliga avgifter.

Om det mellan dessa båda klasser råder en tydlig och genomgripande intressekonflikt, förefinnas alla de faktorer som skapa en klasskamp, men denna kamp ligger och slumrar om underklassens kraftiga och dugliga medlemmar tillåtas utgå ur denna klass och sluta sig till överklassen. Kapitalistklassen och den arbetande klassen ha länge existerat bredvid varandra i Förenta staterna, men hittills ha alla de kraftiga och energiska medlemmarna av den arbetande klassen kunnat höja sig ur sin klass och bli ägare av kapital. Det kunde de göra emedan ett outvecklade land med tånjbara gränser givit lika möjligheter åt alla. Under den nästan slumpvisa hetsjakten att bemäktiga sig stora naturliga resurser utan ägare och vid vilkas exploaterande det var föga eller ingen kapitaltävlan (ty själva kapitalet uppstod genom exploateringen) fann den duktige och begåvade medlemmen av arbetarklassen ett fält där han kunde använda sin intelligens till sin egen förkovran. I stället för att bli missnöjd i direkt proportion till sin intelligens och ärelystnad och bland sina kamrater sprida en upprorsanda lika energisk som han själv, lämnade han dem åt deras öde och banade sig väg till en plats inom överklassen.

Men tiderna för den tånjbara gränsens och den slumpvisa hetsjakten efter beslagtagandet av naturliga resurser och uppbyggandet av nya industriföretag äro nu förbi. Den yttersta Västern

har uppnåtts, och en ofantlig massa överflödigt kapital spejar hit och dit efter placering och frostbiter redan i knoppningen den spirande kapitalistens tålmodiga ansträngningar att långsamt växa sig stor från en liten början. Dörren till det ena tillfället efter det andra har stängts och det för alltid. Rockefeller har stängt oljedörren, Amerikanska tobakskompaniet tobaksdörren och Carnegie ståldörren. Efter Carnegie kom Morgan som satte tredubbelt lås för dörren. Dessa dörrar komma ej att öppnas mera, och utanför dem stå tusentals ärelystna unga män och läsa anslaget: *Förbjuden ingång*.

Dag efter dag stängas allt flera dörrar, medan ärelystna unga män fortfara att födas. Det är de som, då man förnekar dem möjligheten att höja sig från den arbetande klassen, predika arbetsklassens uppror. Om Andrew Carnegie, den fattige skotske gossen, hade blivit född femtio år senare, kunde han ha svingat sig upp till ordförande i sin förening eller i en sammanslutning av föreningar, men att han aldrig skulle ha byggt upp Homestead och grundat en mängd bibliotek är lika säkert som att någon annan skulle ha utvecklat stålindustrien, om Andrew Carnegie aldrig blivit född.

Teoretiskt förefinnes alltså i Förenta staterna alla de faktorer som behövas för att åstadkomma en klasskamp. Vi ha kapitalisternas och arbetarnas klasser vilkas intressen komma i strid, medan arbetarklassen ej längre kastreras till samma utsträckning som förr därigenom att dess bästa blod och intelligens avskildes därifrån. Dess dugligaste medlemmar kunna ej längre skilja sig från den och lämna den stora massan hjälplös och utan ledare. De stanna fortfarande kvar som dess ledare.

Men det stora amerikanska folkets optimistiska språkrör, som själva äro skickliga teoretiker, låta ej övertyga sig av blotta teorier. Man måste alltså bevisa klasskampens tillvaro genom att lägga fram fakta.

Då nära två millioner män, förenade av vissa intressen som äro deras speciellt egna, sluta sig tillsammans i en stark organisation för att aggressivt förfäkta dessa intressen, är det tydligt att samhället inom sig hyser en fientlig och krigförande klass. Men då de intressen denna klass aggressivt förfäktar skarpt och genomgående stå i strid med intressena hos en annan klass, uppstår klassfientlighet och en klasskamp är det oundvikliga resultatet. En enda stor arbetarförening har ett medlemsantal av 1,700,000 i Förenta staterna. Det är American Federation of Labour, och vid sidan av den finnas många andra stora föreningar. Alla dessa män ha sammanslutit sig i det öppet uttalade syftet att förbättra sina villkor utan hänsyn till den skada de därigenom tillfoga de andra klasserna. De stå i öppen strid med kapitalistklassen, och deras ledares manifest förklara att kampen aldrig kan sluta förr än kapitalistklassen är utrotad.

Deras ledare skola i de flesta fall bestrida detta sista påstående, men en granskning av deras uttalanden och handlingar och av situationen berövar detta bestridande dess kraft. Först och främst gäller striden mellan arbetet och kapitalet delningen av den gemensamma produkten. Kapital och arbete ta hand om råmaterialet och göra det till en färdig produkt. Skillnaden mellan råmaterialets och den färdiga produktens värde är det värde de ha skapat 'genom sina förenade ansträngningar. Detta stegrade värde är alltså deras gemensamma produkt, och det är om delningen av denna gemensamma produkt striden står mellan arbete och kapital. Arbetet tar ut sin andel i löner, kapitalet tar ut sin i vinst. Det är tydligt att om kapitalet tog ut hela den gemensamma produkten som vinst, skulle arbetet gå under. Och det är lika tydligt, att om arbetet tog ut hela den gemensamma produkten som löner, skulle kapitalet gå under. Det senare är just vad arbetet syftar till, och att det aldrig kommer att nöja sig med mindre än hela den gemensamma produkten bevisas av dess ledares uttalanden.

Mr Samuel Gompers, ordförande i American Federation of Labour, har sagt: "Arbetarna önska högre löner, mera av livets bekvämligheter, mera ledighet, flera möjligheter till självutveckling som människor, fackföreningsmedlemmar och medborgare. *Det är önskningarna i*

går, det är önskningarna i dag, det kommer att bli önskningarna i morgon och i övermorgon. Kampen kan anta nya former, men följderna är den sedan urminnes tid avsedda – en ansträngning av producenterna att erhålla ökad andel av den rikedom som flödar ut från deras produktion.”

Mr Henry White, sekreterare i United Garment Workers of America och medlem av National Civic Federations industrinämnd, sade på tal om National Civic Federation strax efter dess stiftande: ”Om vi föllo i varandras armar, svuro vänskap, uttryckte vårt beklagande över de oförrätter som tillfogats, skulle det ej ändra den faktiska ställningen. Arbetare skola fortfara att begära högre avlöning, och arbetsgivarna skola naturligtvis sätta sig däremot. Arbetarnas beredvillighet och skicklighet i att strida skall som vanligt i vidsträckt mån bestämma beloppet av deras avlöning eller deras andel i vinsten. Men då det gäller att dela mervärdet, träffar man på stöttestenar. Vi kunna medge att ju större vinsten blir genom användning av arbetssparande metoder, desto bättre, ty då blir det mera att dela, men själva delningsfrågan En medlingsnämnd som har föreningens förtroende och består av män med praktisk insikt i industriaffärer, kan därför hjälpa till att mildra denna antagonism genom att förekomma de sammandrabbningar som kunna undvikas och åstadkomma vapenvila; jag använder ordet vapenvila, emedan sämjan endast kan bli tillfällig.”

Här är en man som kunde ha ägt boskap på tusen kullar, varit timmerbaron eller järnvägs-kung, om han varit född några år förr. Som det nu är, stannar han inom sin klass, är sekreterare i United Garment Workers of America och är så genomsyrad av klasskamp att han talar om tvisten mellan kapital och arbete i krigstermer – arbetare strida med arbetsgivare; det är möjligt att undvika *sammandrabbningar*; i vissa fall kan *vapenvila* åstadkommas.

Eftersom människorna äro människor och betydligt sämre än änglar, är tvisten om delning av vinsten omöjlig att bilägga. Under de sista tjugua åren i Förenta staterna har det varit i genomsnitt över tusen strejker om året, och år för år växa dessa strejker i omfattning, och arbetar-arméns front blir allt mera imponerande. Och det är en klasskamp helt enkelt. Arbetet som klass kämpar mot kapitalet som klass.

Arbetarna skola fortfara att begära högre avlöning, och arbetsgivarna skola fortfarande sätta sig till motvärn. Det är grundtonen i detta *laissez faire* – var och en för sig och må fan ta den som kommer sist. Det är härpå den hänsynslöse individualisten baserar sin individualism. Det är låt-mig-vara-i-fred-taktiken, kampen för tillvaron, som stärker den starke, utrotar den svaga och alstrar ett vackrare och dugligare människosläkte. Men individen har trätt tillbaka och grupper ha kommit, antingen det nu leder till gott eller ont, och kampen har blivit, icke en kamp mellan individer, utan en kamp mellan grupper. Då uppstår den frågan: Har individualisten aldrig tänkt sig att arbetargruppen kunde bli tillräckligt stark att utrota kapitalistgruppen och själv tillägna sig industriens maskineri och driva det för egen räkning? Och vidare: har individualisten aldrig tänkt på att även detta är ett stolt utslag av individualism – av grupp-individualism, om ett så inkonsekvent uttryck tillåtes?

Men klasskampens fakta äro djupare och betydelsefullare än vi hittills framställt dem. En miljon arbetare, eller så omkring, kunna organisera sig för att förfäkta intressen som alstra klassfiendskap och strid och på samma gång vara omedvetna om vad de ha ställt till. Men då en miljon arbetare, eller så omkring, visa omisskännliga tecken till att arbeta i sin klass' intressen – med ett ord, att vara klassmedvetna – då blir ställningen allvarsam. Den organiserade arbetarens obevekliga och fruktansvärda hat till strejkbrytaren är klassens hat till en för-rädare mot denna klass – medan den organiserade arbetarens hat till militären är klassens hat till ett vapen som svingas av den klass den kämpar emot. Ingen arbetare kan vara trogen mot sin klass och på samma gång tillhöra milisen; detta enligt arbetarpartiets ledares egen utsago.

Då i författarens stad de välsinnade medborgarna ställa till med en fjärdejuliparad och inbjuda fackföreningarna att deltaga, underrättas de av fackföreningarna att de ej marschera med i paraderna om milisen deltar däri. Paragraf 8 i stadgarna för målarföreningen i Schenectady föreskriver, att en medlem ej får vara "milissoldat, framför allt icke polisofficer eller rättsombud för bolag eller enskilda personer under strejker, lockouter eller andra arbetarsvårigheter, och vilken medlem som bekläder någon av ovannämnda ställningar förlorar sitt medlemskap." Mr William Potter var medlem av denna fackförening och av nationalgardet. Emedan han lydde guvernörens befallning då hans kompani beordrades ut för att undertrycka ett upplopp, blev följden den att han ströks ur sin fackförening. Hans fackförening fordrade också att hans arbetsgivare, Shafer & Barry, skulle avskeda honom. Det gingo de in på hellre än att utsätta sig för den hotande strejken.

Mr Robert L. Walker, premiärlöjtnant vid Lätta gardet, ett milisregemente i New Haven, tog nyligen avsked. Skälet var att han var medlem av spårvagnsbyggarnas fackförening och att dessa bägge organisationer voro varandras motståndare. Under en spårvägsstrejk i New Orleans för ej länge sedan vägrade ett helt miliskompani, som utkommenderats till skydd för oorganiserade, att rycka ut. Mr John Mulholland, ordförande i Förenade metallarbetarnas internationella association, har meddelat att han ej vill att medlemmarna skola höra till milisen. Local Trades' Assembly i Syracuse, i staten New York, har enhälligt fattat ett beslut att föreningsmedlemmar som tillhöra nationalgardet skola ta avsked, så vida de ej vilja bli strukna ur föreningarna. Amalgamated Sheet Metal Workers' Association har i sina stadgar inryckt en paragraf som från medlemskap utestänger "envar som tillhör den stående armén eller en statsmilis eller flottreserv". Arbetarförbundet i staten Illinois antog på ett nyligen hållet möte, utan en enda rösts opposition, en resolution som förklarar att medlemskap i militära organisationer är en kränkning av fackföreningsplikten och ålägger alla organiserade arbetare att utgå ur milisen. Ordföranden, mr Albert Young, förklarade att milisen var en hotelse icke allenast mot fackföreningarna utan mot alla arbetare i hela landet.

Dessa exempel kunna upprepas i tusental. De organiserade arbetarna hålla på att bli klassmedvetna och medvetna om den strid deras klass utkämpar mot kapitalistklassen. Att tillhöra milisen är att vara förrädare mot arbetarorganisationen, ty milisen är ett vapen som arbetsgivarna använda för att krossa arbetarna i striden mellan de kämpande grupperna.

En annan intressant och till och med mera betydelsefull sida av klasskampen är den politiska karaktär den erhåller genom socialisterna. Fem män som hålla ihop kunna utföra underverk; 500 män som rycka i fält, så som de historiska 500 i Marseille gjorde, kunna förstöra ett palats och störta en kung, och 500,000 män som lidelsefullt predika klasskampens propaganda, föra en klasskamp efter politiska linjer och understödjas moraliskt och intellektuellt av ytterligare 10 milljoner män av samma åsikter, spridda över hela världen, kunna vara ganska nära sitt mål att sätta i gång en klasskamp i Förenta staterna.

År 1900 avgåvo dessa män 150,000 röster; två år därefter, 1902, avgåvo de 300,000 röster, och 1904 blir deras resultat 450,000. De ha bakom sig en i hög grad imponerande filosofisk och vetenskaplig litteratur; de äga illustrerade magasin och tidskrifter av framstående kvalitet, värdighet och självbehärskning; de äga otaliga dagliga och veckotidningar som spridas över hela landet och enstaka tidningar som ha prenumeranter i hundratusental, och de översvämma bokstavligen arbetarklasserna med en uppsjö av ströskrifter och broschyrer. Intet politiskt parti i Förenta staterna, ingen kyrklig organisation, intet missionsällskap har så outtröttliga arbetare som socialistpartiet. De överträffa sig själva, anse ingen ansträngning eller uppoffring för stor för sin sak, och "Saken" stava de med stora bokstäver. De arbeta för den med religiöst nit och skulle dö för den med samma beredvillighet som de kristna martyrerna.

Dessa män predika en skoningslös klasskamp på liv och död. De äro i själva verket organiserade för en klasskamp. ”Samhällets historia”, säga de, ”är en historia om klasskamp. Patricier kämpade med plebejer i det gamla Rom; kungen och borgarna med adeln under medeltiden; längre fram kungen och adeln med borgarklassen; och i våra dagar pågår striden mellan den segrande borgarklassen och det uppåtsträvande proletariatet. Med ‘proletariat’ menas den folkklass utan kapital som säljer sitt arbete för att leva.

”Att proletariatet skall segra” (lägg märke till den fatalistiska tonen) ”är lika säkert som att solen går upp. Liksom sjuttonhundratalets bourgeoisie ville tillämpa demokratien på politiken, vill det tjugonde århundradets proletariat tillämpa demokratien på industrien. Liksom bourgeoisie klagade över att regeringen fördes av och för adeln, klagar proletariatet över att regeringen och industrien handhavas av och för bourgeoisie; följande sina föregångare i spåren vill proletariatet alltså bemäktiga sig regeringen, tillämpa demokratien på industrien, avskaffa löneprincipen, som endast är legaliserad plundring, och leda landets angelägenheter i sitt eget intresse.

”Deras uppgift”, säga de, ”är att organisera arbetsklassen och dem som sympatisera med den till ett politiskt parti med syfte att erövra regeringsmakten och använda den till att förvandla det nuvarande systemet: privat äganderätt till produktions- och distributionsmedlen, till kollektiv äganderätt för hela folket.”

Detta är i korthet sagt stridsplanen för dessa 450,000 män som kalla sig socialister. Och inför tillvaron av en sådan aggressiv grupp av män kan en klasskamp ej gärna förnekas av de optimistiska amerikanare som säga: ”Klasskampen är något vidunderligt. Det finns ingen klasskamp.” Klasskampen står för dörren, och det vore bättre att den optimistiske amerikanaren rustade sig till striden och gjorde slut på den än att han sitter sysslolös och deklamerar att vad som inte borde få finnas inte finns och aldrig kommer att finnas.

Men vilka fanatiker och drömmare socialisterna än må vara, ådagalägga de ett förutseende, en insikt och ett organisatoriskt snille som bringar på skam den klass med vilken de äro i öppen strid. Då de misslyckades i att snabbt genomföra en rent politisk propaganda och funno att de stötte ifrån sig den intelligentaste och lättast organiserade delen av de röstberättigade, blevo socialisterna visa av skadan och inriktade sin energi på fackföreningsrörelsen. Att vinna fackföreningarna för sig var nästan det samma som att segra i kriget, och färiska händelser visa att de ha gjort långt större vinster i den riktningen än kapitalisterna.

I stället för att motarbeta fackföreningarna, som varit deras föregående politik, grepo socialisterna sig an med att vinna fackföreningarna på sin sida. ”Varje god socialist bör sluta sig till sin fackförening”, lydde parollen. ”Borra inifrån och bemäktiga er fackföreningsrörelsen.” Och denna politik, som endast är några få år gammal, har inbringat mogna frukter långt utöver deras förväntningar. I våra dagar äro de stora arbetarföreningarna genomsyrade med socialister vilka ”borra inifrån”, som de målande skildra sitt undermineringsarbete. Under arbete och lek, på ekonomiska möten och sammankomster, fortgår deras tysta propaganda. Bakom fackföreningsmedlemmen står socialisten, sympatiserar med honom, hjälper honom med huvud och hand och predikar – predikar ständigt – nödvändigheten av politisk aktion. Som den republikanska tidningen *Journal* i Lansing (Michigan) har anmärkt: ”Socialisterna i arbetarföreningarna äro outtröttliga. De äro ärliga, energiska och självupppoffrande. De hålla troget fast vid föreningen och arbeta under tiden och åstadkomma därmed resultat som, efter vanlig beräkning, ej stå i proportion till deras antal. Deras sak vinner allt större terräng bland de organiserade arbetarna, och deras långa kamp för att förvandla arbetarfederationen till en politisk organisation kommer sannolikt att krönas med seger.

De försumma intet tillfälle att inpränta nödvändigheten av politisk aktion, nödvändigheten att bemäktiga sig det politiska samhällsmaskineriet för att därigenom göra sig till herrar över

samhället. Ett exempel därpå är den begärlighet varmed de amerikanska socialisterna mottogo det mycket omtalade Taft-Vale-utslaget i England som gick ut på att en icke-inkorporerad arbetarförening kunde bli stämd inför rätta och dess kassor beslagtagna genom rättsligt förfarande. Över hela Förenta staterna formulerade socialisterna sensmoralen härav på samma sätt som den formulerats av *Social-Democratic Herald*, som med hänvisning till detta utslag rådde fackföreningarna att sluta med att försöka bekämpa kapitalet med pengar, som de saknade, utan i stället börja kämpa med röstsedlarna, som voro deras starkaste vapen.

Natt och dag, oförtröttat och oböjligt, arbeta de på sin självålagda uppgift att underminera samhället. Mr M. G. Cunniff, som nyligen företagit ingående studier av fackföreningsrörelsen, säger: "Socialismen tränger in i alla fackföreningar. Nästan varannan man är socialist och predikar att unionismen endast är en nödfallsutväg." "De struntade i Malthus", sade de till honom, "ty nu nalkades den goda tiden då var man skulle bli i stånd att utan svårighet försörja sin familj." I en fackförening med två tusen medlemmar fann mr Cunniff att varenda en var socialist, och på grund av sina erfarenheter måste nu Cunniff 'erkänna att han "levde i en värld där vårt industriella liv tycktes vara försatt i gungning nedifrån av ett ständigt verkande jäsämne."

Socialisterna ha redan bemäktigat sig Western Federation of Miners, Western Hotel and Restaurant Employees' Union och Patternmakers' National Association. Western Federation of Miners förklarade vid en sammankomst helt nyligen: "Strejken har ej lyckats skaffa de arbetande klasserna deras frihet; därför uppmana vi arbetarna att som en man kämpa för sin frihet vid valurnorna. Vi anmäla oss själva som anhängare av programmet: självständig politisk aktion. Vi antaga det socialistiska partiets ståndpunkt och acceptera den som vår organisations principförklaring. Vi uppfordra våra medlemmar som individer att omedelbart börja organisera den socialistiska rörelsen i sina respektive städer och stater och på allt sätt medverka till befordrandet av socialismens och socialistpartiets grundsatser. I stater där socialistpartiet ej har fått sin organisation färdig tillråda vi att våra medlemmar lämna all upptänklig hjälp till detta ändamål. Vi uppmana alltså organisatorer, dugliga och väl hemmastadda vid arbetarrörelsens hela program, att låta utsända sig till alla stater för att predika nödvändigheten av organisation på såväl det politiska som det ekonomiska området."

Kapitalistklassen har ett gryende medvetande av klasskampen som håller på att uppstå mitt i samhället; men kapitalisterna som klass tyckas sakna förmågan att organisera sig, sluta sig tillsammans som arbetsklassen. Ingen amerikansk kapitalist hjälper någonsin en engelsk kapitalist i den gemensamma striden, medan arbetare ha bildat internationella föreningar, socialisterna en världsomfattande internationell organisation och man å alla sidor anstränger sig till det yttersta för att skapa solidaritet. Sympatiadresser och, fullt lika viktigt, penninggåvor gå fram och tillbaka över oceanen var helst arbetet utkämpar sina regelbundna fältslag.

Av olika skäl saknar kapitalistklassen denna sammanhållning eller solidaritet, och det förnämsta av dessa skäl är den optimism som alstras av föregående framgångar. Och så är kapitalistklassen splittrad; den hyser inom sig en klasskamp av ej obetydlig omfattning, som är ägnad att irritera och plåga den och förvärpa situationen. De små och de stora kapitalisterna brottas, kämpa om vad Achille Loria kallar "vinstens delning n:o 2." En sådan strid, ehuru ej precis analog, utkämpades mellan Englands godsägare och fabrikanter, då de förra genomdrevo fabrikslagarna och de senare avskaffade spannmålslagarna.

Men här och där se vissa medlemmar av kapitalist-klassen klart den rämna i samhället längs vilken striden börjar yppa sig, medan pressen och tidskrifterna börja höja oroliga röster då och då. Två föreningar av klassmedvetna kapitalister ha bildats för att befordra deras resp. intressen i striden. Liksom socialisterna över skylta de ingenting utan förklara käckt och rent ut att de kämpa för att kuva motståndarnas klass. Det är baronerna mot gemene man. En av

dessa ligor, National Association of Manufacturers, ryggar ej tillbaka för något i striden, som för dem gäller liv och död. Mr D. M. Parry, som är ligans ordförande och på samma gång ordförande i National Metal Trades' Association, lämnar ingen möda ospard i sina förtvivalade ansträngningar att organisera sin klass. Han har utfärdat ett vapenupprop i allt utom tvetydiga ordalag: ”*Ännu är det i Förenata staterna tid att slå ur brädet det socialistiska programmet, som, om det icke hejdas, säkerligen kommer att bli vårt lands undergång.*”

Som han säger, gäller arbetet att ”sammansluta arbetsgivarna för att vi med samlad front må kunna möta alla mot oss riktade handlingar. Därhän måste vi komma förr eller senare. Den uppgift som närmast föreligger National Association of Manufacturers är för det första att *hålla den fördärvliga åttatimmarslagen utom räkningen*; för det andra att *tillintetgöra anti-injunction-lagen* som tar ifrån en ens affär och lägger den i ens tjänares händer; för det tredje att genomdriva handels- och industridepartements-lagen; den skulle gå igenom i ett nu om inte de organiserade arbetarna gjorde ett så fräckt motstånd. ”Genom detta departement”, säger han vidare, ”skulle affärsintressena bli direkt och välvilligt representerade i Washington.”

I ett senare brev, frikostigt spritt bland en massa kapitalister utanför ligan, påpekar mr Parry den framgång som redan börjar kröna ligans ansträngningar i Washington. ”Vi ha mer än några andra samverkande inflytanden bidragit till det snabba genomdrivandet av handelsdepartementslagen. Det har sagts att detta ämbetsverks uppgifter äro både talrika och glädjande; men härom är det bäst att inte säga för mycket ... eller något alls. I Washington är Associationen icke representerad för mycket, vare sig direkt eller indirekt. Ibland får man ett ytterst kraftiga intryck av att den är starkt och enhetligt representerad. Ibland icke alls.”

Den andra klassmedvetna kapitalistorganisationen kallas National Economic League. Den röjer även frimodigheten hos män som icke spara på uttrycken utan säga ifrån vad de mena och som ha till syfte att inlåta sig på en lång, hård kamp. Deras inbjudningsbrev till blivande medlemmar börjar käckt: ”Vi be att få meddela er att National Economic League ämnar arbeta för en opartisk, uppfostrande rörelse för att *motverka socialism och klasshat.*” Bland dess klassmedvetna medlemmar finnas många män som erkänna att klasskampens första kanoner blivit avfytrade. Exempel på oroliga pressröster ha ej varit sällsynta under de sista åren. Under de sista dagarna av antracitstrejken hördes många rop om att gruvägarna genom sin tredska utsådde beklagliga frön till socialism. *World's Works* för december 1902 sade: ”Nästa karaktäristiska faktum är ett yttrande av staten Illinois' Arbetarfederation att alla medlemmar av arbetarföreningar som också tillhöra statsmilisen skola utgå därur. Detta förslag har upptagits gynnsamt av några andra arbetarorganisationer. Det har mer än någon annan offentlig förklaring på den senare tiden bidragit till att väcka allmän misstro till sådana föreningar som gilla den. *Den tyder på en klass-separation som i sin tur antyder anarki.*”

Outlook för 14 februari 1903 säger på tal om oroligheterna i Waterbury: ”Att all denna oordning förekommit i en stad av Waterburys karaktär och intelligens anger att den industriella krigsandan ingalunda är inskränkt till de inflyttade eller okunniga arbetarklasserna.”

Att presidenten Roosevelt har känt röken från klasskampens eldlinje framgår av hans ord: ”Framför allt måste vi kamma ihåg att all slags *klassfiendskap inom den politiska världen* är om möjligt ännu mera skadlig för det nationella bästa än fiendskap av lokalpatriotiska, rasbetonade eller religiösa motiv.” Det viktigaste man här har att lägga märke till är presidenten Roosevelts tysta erkännande av klassfiendskapen inom den industriella världen och hans fruktan – som ej kan målas starkare i ord – att denna klassfiendskap kan sprida sig till den politiska världen. Detta är emellertid just den politik som socialisterna ha proklamerat i sin krigsförklaring mot det nuvarande samhället – att bemäktiga sig det politiska samhällsmaskineriet och genom detta maskineri krossa det nuvarande samhället.

New Yorks *Independent* för 12 februari 1903 erkände utan tvekan klasskampen. ”Det är uppriktigt sagt omöjligt att förbise arbetarföreningarnas metoder eller tänka ut planer till att avhjälpas deras missbruk, förr än man, först och främst, insett att föreningarna grunda sig på klassfiendskap och att deras politik förestavas av den sociala krigföringens tvång. En strejk är ett uppror mot innehavarna av äganderätten. Äganderätten beskyddas av regeringen. Och en strejk kan under en viss hets utsträckas lika långt som storstrejken i Belgien för några år sedan, då hela den för lön arbetande befolkningen inställde arbetet för att frambringa politiska eftergifter från de ägande klasserna. Detta är ett ytterlighetsfall, men det belyser starkt den verkliga karaktären, av arbetarorganisationerna som ett slags krigföring, vars syfte är den ena klassens betvingande av en annan klass.”

Jag har nu teoretiskt och faktiskt, uppvisat att det finns en klasskamp i Förenta staterna. Tvisten om produktionsvinstens fördelning kan icke biläggas. Arbetsklassen förlorar nu ej längre sina kraftigaste och dugligaste medlemmar. Dessa män, som man vägrar utrymme för deras ärelystnad i kapitalisternas leder, stanna kvar för att bli arbetarnas ledare, sporra dem till missnöje, göra dem klassmedvetna, driva dem till revolt.

Denna revolt, som framträder spontant på hela industriens område i form av krav på ökad andel i vinsten, har omsorgsfullt och klokt inrättats för ett politiskt angrepp mot samhället. Med fatalistisk sorglöshet tveka ledarna ej ett ögonblick att inför världen tillkännage sina avsikter. De ämna inrikta arbetarkriget på att bemäktiga sig det politiska samhällsmaskineriet. Sedan de en gång fått det politiska maskineriet i sina händer, vilket också ger dem makten över polisen, armén, flottan och domstolarna, skola de, med eller utan ersättning, beslagtaga alla kapitalistklassens ägodelar som användas till att producera och fördela livets nödvändighetsvaror och njutningsmedel. Därmed vilja de tillämpa den högre äganderättens lag på jorden och utsträcka denna lag tills den omfattar bergverk, fabriker, järnvägar och oceanvägar. Med ett ord, de ämna förstöra det nuvarande samhället, som efter vad de anse förvaltas i en annan klass' intresse, och av spillrorna uppbygga ett nytt samhälle som skall förvaltas i deras intresse.

Å andra sidan börjar kapitalistklassen bli självmedveten och medveten av den strid som börjar utkämpas. Den håller redan på att bilda ligor till anfall och försvar, och några av nationens mest framstående personligheter bereda sig att anföras den i angreppet mot socialismen.

Den fråga som skall lösas är icke en à la Malthus, om ”den starkares framryckande” eller av etisk natur. Det är en maktfråga. Vilken klass som än segrar, segrar den på grund av överlägsen kraft, ty arbetarna börja nu säga som de sade till mr Cunniff: ”Vi strunta i Malthus.” Inom sig finna de ingen ursäkt för att längre fortsätta med individens strid för den dugligastes seger i kampen för tillvaron. Som mr Gompers har sagt, de vilja ha mera, mera, mera. Den etiska innebörden i mr Kidds plan, att den nuvarande generationen skall nöja sig med mindre för att detta rasens framryckande skall förläggas till en avlägsen framtid, har intet inflytande på deras handlingar. De vägra att bli de ”glada besegrade”, som Nietzsche skildrar så glödande.

Det återstår nu att se hur raskt kapitalistklassen skall lystra till uppmaningen att gripa till vapen. På dess raskhet beror dess existens, ty om den sitter överksam och invaggar sig i det hoppet att vad som inte borde inträffa ej heller kan inträffa, kommer den att få uppleva att taket rasar över den. Kapitalistklassen är i numerisk minoritet och kommer sannolikt att bli överröstad om den icke gör slut på den väldiga propaganda som sättes i gång av dess fiende. Det är ej längre frågan om huruvida det existerar någon klasskamp eller icke. Frågan gäller nu: vad blir resultatet av klasskampen?

Landstrykaren

Mr Francis O'Neil, överinspektör för polisen i Chicago, säger på tal om landstrykaren: "Trots de kraftigaste polisåtgärder får en stor stad ett vist antal hemlösa landstrykare att härbärgera under vintern." "Trots", – lägg märke till detta ord, ett erkännande av organiserad hjälplöshet gentemot oorganiserad nödställdhet. Om polisåtgärderna äro kraftiga och ändå misslyckas, måste det som kommer dem att misslyckas, nämligen landstrykaren, ha ännu kraftigare skäl för att lyckas. Under sådana förhållanden vore det intressant att granska dessa skäl, försöka upptäcka varför den namnlöse och hemlöse dagdrivaren gör våra stora städers officiella makt och dess högra arm vanmäktig, varför allt som är svagt och värdelöst är starkare än allt som är starkt och värdefullt.

Mr O'Neil är en man med stor erfarenhet i fråga om landstrykare. Han kan därvidlag kallas specialist. Han säger om sig själv: "Som kommissarie och poliskapten har jag haft nästan obegränsat tillfälle att studera och analysera denna klass av nomader som söker staden om vintern och sprider sig över hela landet om våren." Sedan fortsätter han: "Denna erfarenhet bekräftade min åsikt att den stora majoriteten av dessa vandrare hör till den klass för vilken det kringströvande livet är ett sätt att få leva utan arbete." Detta innebär icke allenast att det inom samhället finns en talrik klass som lever utan arbete, utan mr O'Neils uttalande visar också att denna klass är nödsakad att leva utan arbete.

Han säger: "Jag har förvånat mig över mängden av dem som olyckligtvis ha ägnat sig åt sysselsättningar vilka faktiskt tvinga dem att bli odågor under minst en tredjedel av året, och det är ur denna klass som landstrykarna till stor del rekryteras. Jag kommer ihåg en vinter då det föreföll mig som om en stor del av Chicagos invånare tillhörde denna här av olyckliga. Jag hade min verksamhet på en polisstation där det i närheten fanns ett isupplag som väntade på att bli söndersågat. Isbolaget annonserade efter arbetare, och samma kväll denna annons stod i tidningarna var vår polisstation fullpackad med husvilla män som begärde tak över huvudet för att kunna vara till hands att börja arbetet på morgonen. Varena kvadratfot av golvet uppläts åt dessa logerare, och tjojtals måste avvisas."

Vidare: "Det måste erkännas att en man som är villig att utföra hederligt arbete för mat och husrum är ett sällsynt undantag i denna stora härskara av luggslitna och trasiga drivare som söka sig till stadens värme, så snart den första snön faller." Med tanke på den skara av hederliga arbetare som översvämma mr O'Neils polisstation på väg till issågeriet, är det tydligt, att om alla lösdrivare i stället för en liten minoritet sökte hederligt arbete, skulle de hederliga arbetarna ha mycket svårare att finna något hederligt att göra för mat och husrum. Om man frågade de hederliga arbetare, som översvämma mr O'Neils station, efter deras åsikt, kunde man vara säker på att var enda en skulle helst se att det fanns färre hederliga arbetare, då han på morgonen vände sig till isförmannen och begärde arbete.

Slutligen säger mr O'Neil: "Den humana och frikostiga behandling som denna stad har givit den stora härskaran av husvilla fattiga har blivit en riktig pålaga, och denna välmenta och givmilda taktik har haft till följd att Chicago blivit ett vinter-Mekka för en talrik och ovälkommen lös befolkning." Det vill säga, på grund av sin godhet har Chicago fått flera lösdrivare än skäligen; medan det var humant och frikostigt, råkade det ut för en riktig pålaga. Härav måste vi dra den slutsatsen att det inte duger att vara *human* och *frikostig* mot våra medmänniskor – då de äro landstrykare. Mr O'Neil har rätt, och att detta inte är någon sofism är bland annat denna uppsats avsedd att visa.

Vi kunna dra följande allmänna slutsatser av mr O'Neils yttranden: 1) Landstrykaren är starkare än det ordnade samhället och man kan icke slippa undan honom; 2) landstrykaren är "luggsliten", "trasig", "husvill" och "fattig"; 3) det finns en "talrik" mängd av landstrykare; 4) mycket få landstrykare äro hågade att utföra hederligt arbete; 5) de landstrykare sam ha lust

att utföra hederligt arbete ha mycket svårt att komma över något sådant; 6) landstrykaren är ovälkommen.

Till det sista vill jag lägga det påståendet att landstrykaren endast är *personligen* ovälkommen; att han är *negativt* välkommen; att den uppgift han fyller i samhället är en negativ uppgift; och att han är en biprodukt av ett ekonomiskt nödläge.

Det är mycket lätt att bevisa att det finns flera människor än det finns arbete för dem att utföra. Vad skulle till exempel inträffa i morgon, om hundra tusen lösdrivare plötsligt skulle gripas av en överväldigande längtan efter arbete? Det är en fråga som självmant erbjuder sig. ”Arbeta”, predikas för lösdrivaren varenda dag i hans liv. Domaren uppe i rätten, fotgängaren på gatan, husmodern i köksdörren, alla råda honom enstämmigt att gå och arbeta. Så att vad skulle inträffa i morgon om hundra tusen lösdrivare följde detta råd och oförtrutet och obehagligt sökte arbete? Jo, vid slutet av veckan skulle hundra tusen arbetare, vilkas plats intagits av lösdrivarna, bli uppsagda och ge sig ut på vägar och stigar för att söka arbete.

Ella Wheeler Wilcox har omedvetet och på ett nedslående sätt bevisat disproportionen mellan, arbetare och arbetstillfällen.* Hon kom händelsevis att nämna i den avdelning av tidningen som hon sköter, att två affärsmän hade svårt för att finna bra biträden. Med första morgonposten fick hon sjuttiofem ansökningar till platsen, och efter två veckor hade över två hundra personer anmält sig.

Ännu mera slående bevisades samma sats nyligen i San Francisco. En sympatiststrejk spred sig till en hel mängd fackföreningar. Tusentals män av många olika slags yrken inställde arbetet – åkare, sandkörare, bärare och packhuskarlar, sjöare, stuvare, magasinsdrängar, ångbåtmaskinister, sjömän, eldare, stewardar, fartygskockar o, s. v. – en ändlös lista. Det var en strejk av stor omfattning. Varenda hamnstad vid Stilla havets kust var inblandad, och hela kusttrafiken, från San Diego till Puget-sundet, avstannade faktiskt. Tiden ansågs gynnsam. Philippinerna och Alaska hade dragit alla extraarbetare från Stilla havets kust. Det var sommar, då jordbrukets behov av arbetare var som störst och städerna voro tomma på löst folk. Och ändå fanns det tillräckligt många arbetslösa som kunde överta de strejkandes plats. I vilket yrke som helst, kockens eller maskinistens, sandköparens eller magasinsdrängens, alltid fanns det en arbetslös beredd att utföra arbetet. Och inte allenast beredd, utan angelägen. De slogos om att få arbete. Människor dödades, hundratals skallar fingo blesyrer, sjukhusen fylldes med lem-lästade män, och tusentals överfall förekommo. Men ändå strömmade arbetslösa, ”strejkbytare”, till för att ersätta de strejkande.

Nu uppstår den frågan: *varifrån kom denna andra armé av arbetare som ersatte den första armén?* En sak är säker: fackföreningarna skickade inte ut några strejkbytare mot varandra. En annan sak är också säker: ingen industri i inlandet utmed Stilla havet blev på minsta sätt förlamad därigenom att dess arbetare drogos bort för att fylla de strejkandes plats. En tredje sak är säker: jordbruksarbetarna strömmade ej till städerna för att ersätta strejkarna. Därvidlag kan man komma ihåg att jordbruksarbetarna jämrade sig himmelshögt då några av de strejkande begåvo sig ut på landet för att tävla med dem i sysslor som ej krävde någon yrkesutbildning. Så att man kan inte förklara varifrån denna andra armé kom. Den fanns helt enkelt. Den fanns hela tiden till hands, en armé av extra arbetare i nådens år 1901, ett år som räknats bland de lyckosammaste i Förenta staternas annaler.†

* ”43 à 52 procent av alla sökande äro i större behov av arbete än hjälp.” Rapport från Föreningen för välgörenhetens ordnande i New York.

† Mr Leiter som äger en kolgruva i staden Zeigler, Illinois, sade i en intervju tryckt i *Chicago Record-Herald* 6 december 1904: ”Då jag ger mig ut för att skaffa arbetskraft, vet jag att jag kan skaffa mig lika mycket av den varan som om det gällde vilken annan vara som helst. Det är inte det minsta svårt att få arbetskraft, ty landet är fullt av arbetslösa.

Sedan tillvaron av denna extra arbetare-armé konstaterats, återstår att påvisa den ekonomiska orsaken till uppkomsten av denna armé. Den enklaste och tydligaste orsaken är produktionens fluktuerande. Om alla äro sysselsatta då produktionen har ebb, följer nödvändigt att då produktionen ökas finns det inga arbetare till det ökade arbetet. Detta kan förefalla nästan barnsligt och, om inte barnsligt, åtminstone lätt avhjälpt. Låt människorna arbeta kortare tid under ebb, och låt dem arbeta på övertid under flodperioden. Den huvudsakliga invändningen mot detta är att så går det inte till, och vi tala nu om vad som är, icke vad som borde vara.

Och så är det de stora oregelbundna och periodiska behoven av arbetskraft som måste fyllas. Under den första rubriken höra alla de stora byggnads- och ingenjörsföretagen. Då en kanal skall grävas eller en järnvägslinje dras fram och det behövs tusentals arbetare, skulle det vara otjänligt att dra dessa arbetare från de ständigt gående industrierna. Och antingen det är en kanal eller en källare som skall grävas, antingen det behövs fem tusen man eller fem, är det bra, så som samhället för närvarande är organiserat, att de tas ur armén av extraarbetare. Armén av arbetslösa är samhällskraftens reservfond, och det är en av orsakerna till dess existens.

Under den andra rubriken, periodisk efterfrågan, kommer skördearbetet. Under hela året bölja stora arbetsflodvågor fram och tillbaka över Förenta staterna. Det som sås och skötes av några få, mognar plötsligt och måste skördas av många; och det är oundvikligt att dessa många utgöras av löst folk. Sent på våren måste bären plockas, om sommaren inhöstas säden, om hösten insamlas humlen, och om vintern upptages isen. I Californien kan en man plocka bär i Siskiyou, persikor i Santa Clara, druvor i San Joaquin och apelsiner i Los Angeles, gå från arbete till arbete alltefter som årstiden framskrider och färdas tusen mil innan skörden är gjord. Men den stora efterfrågan på jordbruksarbetare är om sommaren. Om vintern är det ont om arbete, och det lösa folket strömmar till städerna för att framsläpa en osäker tillvaro och pina ut polisen tills den varma årstiden och arbetstillgången kommer tillbaka. Om det finnes ständigt arbete för god lön åt var och en, vem skulle då förrätta skördearbetet?

Men den sista och betydelsefullaste orsaken till behovet av de extra arbetarnas armé har ännu ej uppräknats. Dessa extra arbetare verka som ett tvång på alla fast anställda arbetare. De äro den piska vermed arbetsgivarna hålla kvar arbetarna vid deras platser eller driva dem tillbaka till deras platser då de ha revolterat. De äro den pikstav som tvingar arbetarna till de oundvikliga "fria kontrakt", mot vilka de uppressa sig då och då. Det finns blott en enda orsak till att strejker misslyckas, och det är att det alltid finns fullt upp med män som intaga de strejkandes plats.

Arbetsföreningarnas styrka nu för tiden står, om alla andra förhållanden äro de samma, i proportion till yrkesskickligheten eller, med andra ord, till det tryck som de lösa arbetarnas armé kan öva på den. Om tusen dikesgrävare strejka, är det lätt att ersätta dem, och därför ha dikesgrävarna föga eller ingen organiserad styrka.

Men tusen mycket skickliga maskinarbetare äro litet svårare att ersätta, och följaktligen äro maskinarbetarnas fackföreningar starka. Dikesgrävarna äro helt och hållet i extra arbetarnas våld, maskinarbetarna endast till en del. För att vara oöverbinnelig måste en fackförening vara ett monopol. Den måste behärska varenda man i det särskilda facket och reglera lärlingskåren så att tillgången på skickliga arbetare alltid förblir konstant; detta är "Arbetstrustens" dröm, från arbetarledningens sida sett.

En gång i England efter den stora pesten upptäcktes det att det fanns mera arbete än det fanns arbetare till att utföra det. I stället för att arbetarna fikade efter arbetsgivarnas gunst, fikade arbetsgivarna efter arbetarnas gunst. Lönerna Bingo alltjämt upp och forforo att gå upp tills arbetarna fordrade hela vinsten av sitt arbete. Nu är det klart att då arbetet erhåller hela vinsten, måste kapitalet gå under. De små kapitalisterna under tidsskedet efter pesten funno

sin existens hotad av detta olyckliga sakernas tillstånd. För att rädda sig stadgade de en maximilön, hindrade arbetarna från att flytta från ort till ort, krossade spirande organisationer, vägrade att ha fördrag med lättingar och ådömde dem som icke lydde straff efter de mest barbariska lagar. Sedan fortgick det som förut.

Huvudsaken härvidlag är naturligtvis att bevisa outhärligheten av extraarbetarnas armé. Utan en sådan armé skulle vårt nuvarande kapitalistsamhälle vara maktlöst. Arbetarhären skulle organisera sig som aldrig förr, och fackföreningarna skulle suga till sig varenda arbetare. Hela arbetsvinsten skulle falla i spillror. Och kapitalist-samhället skulle icke kunna rädda sig på samma sätt som kapitalistsamhället efter pesten gjorde. Den tid är förbi då en handfull arbetsgivare genom fängelse och barbariska straff kan driva arbetarnas legioner tillbaka till deras sysselsättning. Utan en armé av extraarbetare äro domstolarna, polisen och militären vanmäktiga. I sådana fall är det domstolarnas, polisens och militärens uppgift att upprätthålla ordning och fylla de strejkandes platser med lösa arbetare. Om det ej finns några lösa arbetare att sätta in, finns det ingen uppgift att fylla; ty oordningar uppstå endast under ersättningsprocessen, då den strejkande arbetarhären och lösarbetarnas här drabba samman. Det vill säga, det som håller det nuvarande industrisamhället i orubbat skick kraftigare än domstolar, polis och militär är extra arbetarnas armé.

Det har bevisats att det finns flera människor än det finns arbete för människor och att extra arbetarnas armé är en ekonomisk nödvändighet. För att visa att lösdrivaren är en biprodukt av denna ekonomiska nödvändighet måste vi granska sammansättningen av denna armé av lösa arbetare. Vilka män utgöra den? Varför stå de där? Vad göra de?

Eftersom arbetarna måste söka anställning, är det först och främst en oundviklig följd att det är de lämpliga och duktiga som finna anställning. Den skicklige arbetaren behåller sin plats i kraft av sin skicklighet och duglighet. Vore han mindre skicklig, eller vore han opålitlig och begiven på ombyte, skulle han snart bli avlöst av en starkare medtävlare. De stadigvarande och skicklighet krävande anställningarna besättas ej med narrar och idioter. En man finner sin plats i enlighet med sin duglighet och systemets fordringar, och de som sakna duglighet eller äro ur stånd att tillfredsställa systemets fordringar, få ingen plats. Den dålige telegrafisten kan alltså förvandla sig till en utmärkt vedhuggare. Men om den dålige telegrafisten invaggar sig i den illusionen att han är en bra telegrafist och på samma gång försmår alla andra anställningar, får han ingen anställning alls, och han blir så dålig på alla andra platser, att han endast får arbeta då och då i stället för bättre arbetare. Han blir en bland de första som rangeras ut då tiderna äro dåliga och en bland de sista som antagas då tiderna äro goda. Eller med andra ord, han blir en medlem av extraarbetarnas armé.

Vi komma alltså till den slutsatsen att de minst lämpliga och minst dugliga, eller de olämpliga och odugliga, utgöra extraarbetarnas armé. Här påträffar man de män som ha försökt och misslyckats, de män som ej kunna behålla platser – plåtslagarlärningen som ej kunde bli gesäll, och plåtslagaregesällen som var för drumlig och trög för att kunna behålla sin plats; spårväxlare som ställa till järnvägsolyckor; kontorister som ej kunna föra böcker; hovslagare som göra hästar halta; advokater som ej kunna föra processer; kort och gott, de misslyckade inom alla fack och yrken, och många av dem misslyckade inom olika fack och yrken. Misslyckad är ett stort ord, och i sitt elände bära de stämpeln av samhällets ogillande. Simpla göromål, vad slags arbete som helst, var och hur de kunna komma över det, är vad som kommer på deras lott.

Men dessa som äro födda till oduglingar utgöra ej hela armén av extraarbetare. Där finnas de skickliga men ostadiga och opålitliga männen och de gamla som en gång varit skickliga men

nu, med sviktande krafter, ej längre äro det.* Och där finnas också präktiga karlar, ofantligt skickliga och dugliga, men utskjutna från sin plats inom döende eller ruinerade yrken.. I detta sammanhang är det ej olämpligt att påminna om de olyckliga arbetarna inom den engelska järnindustrien, som lida av amerikansk konkurrens. Och sist komma de oskickliga arbetarna, vedhuggarna och vattendragarna, hantlangare, sjåare, lösarbetare. Om det är ont om arbete vid en havskust på två tusen mil eller skörden är lätt inhöstad i en stor dal inåt landet, gå tusental av dessa arbetare sysslolösa eller göra livet odrägligt för sina kamrater i besläktade fack som ej fordra någon yrkesskicklighet.

En ständig sugningsprocess försiggår inom arbetarvärlden, och gott material hämtas alltjämt från extra-arbetarnas-armé. Strejker och industriella rubbningar rista om arbetarna, driva duktiga karlar upp till ytan och komma andra, duktiga eller icke så duktiga, att sjunka. Den skicklige strejkarens hopp är att strejkbrytarna äro mindre skickliga eller mindre i stånd till att bli skickliga; men varje strejk intygar att det är mycken duglighet som står på lur. Efter Pullmannstrejken funno några tusen järnvägsmän till sin bedrövelse att det arbete de lagt ned tagits upp av män lika dugliga som de.

Men här måste man komma ihåg en sak. Under det nuvarande systemet, om de svagaste och minst lämpliga vore lika kraftiga och lämpliga som de bästa eller de bästa vore i motsvarande grad kraftigare och lämpligare, skulle förhållandena bli de samma. Det skulle bli samma armé av oanvänd arbetskraft, samma armé av extraarbetare. Alltsammans är relativt. Det finns ingen absolut duglighetsstandard.

Så kommer lösdrivaren. Och alla slutsatser kunna sammanfattas på förhand om man genast säger att han är lösdrivare emedan någon måste vara lösdrivare. Om han övergav "luffen" och blev en *mycket* duglig vanlig arbetare, måste någon *ordinärt* duglig vanlig arbetare ta till "luffen". Alla hål och vrår myllra av lösa arbetare, och då den första snön faller och landstrykarna drivas in till städerna, uppstår överbefolkning och kraftiga polisåtgärder bli nödvändiga.

Lösdrivaren är av två slag: han är antingen en avsigkommen arbetare eller en avsigkommen brottsling. En avsigkommen brottsling visar sig emellertid vid närmare undersökning vara en avsigkommen arbetare eller avkomling av en avsigkommen arbetare, så att i sista analysen befinnes lösdrivaren vara en avsigkommen arbetare. Eftersom det ej finns arbete för alla, är det oundvikligt att några bli avsigkomna. Hur försiggår då denna avsigkomningsprocess?

Ju lägre anställningen är på den industriella skalan, desto hårdare äro villkoren. Ju finare yrket är, ju större skicklighet det kräver, desto högre lyftes det upp över kampen. Det blir mindre tryck, mindre smuts, mindre barbari. Det finns färre glasblåsare i förhållande till

---

* "Modlösa och trötta av fäfånga försök att kämpa mot en hårdhärtad värld fördes två gamla män inför polisdomaren Mc Hugh i eftermiddags för att få veta om det fanns någon möjlighet för dem att bli försörjda, åtminstone till våren.

George Westlake var den förste som togs under rättens behandling. Westlake är sjuttio två år gammal. Han är anklagad för att alltid vara drucken, och han dömdes till en tids arrest, fastän det är mer än sannolikt att han aldrig i sitt liv varit berusad. Myndigheternas utslag var dikterat av välvilja för honom, ty i fängelset kommer han att få en god sovplats och fullt upp att äta.

Joe Coat, sextionio år gammal, får nittio dagars straffarbete av ungefär samma skäl som Westlake. Han påstår att om han kommer i tillfälle därtill skall han ge sig av till ett skogshygge och fälla träd under vintern, men polismyndigheterna inse att han ej skulle stå ut länge med ett sådant arbete."

– (Ur Montanatidningen Butte Miner, 7 december 1904.)

"Jag slutar mitt liv emedan jag har kommit till åldersgränsen och det inte finns någon plats för mig här i världen. Var god och underrätta min hustru, West 129 Street mo 222, New York." Efter att i denna skrivelse ha angivit orsaken till sitt förtvylade beslut sköt den femtiosexårige James Hollander sig i vänstra tinningen i sitt rum på Staffordhotellet i dag."

– *New York Herald*.

glasindustriens behov än det finns dikesgrävare i förhållande till dikesgrävaryrkets behov. Och icke nog med det, ty det måste vara en glasblåsare som intar en strejkande glasblåsares plats, medan vilken arbetslös som helst kan inta en dikesgrävares plats. De svårare yrkena äro alltså mera självständiga, ha mera individualitet och frihet. De kunna rådgöra med sina mästare, framställa fordringar, göra sig gällande. De okunniga arbetarna däremot ha ingen röst i fråga om sina egna angelägenheter. Bestämmandet av villkoren ha de ej med att göra. ”Fritt kontrakt” är allt vad som står dem till buds. De få ta vad som erbjudes eller låta det gå ifrån sig. Det finns många flera sådana som de. De räknas inte. De äro medlemmar av de lösa arbetarnas armé och måste nöja sig med att leva ur hand i mun.

Lönen är också proportionell. Den kraftige, duglige arbetaren i ett svårare yrke, där det är föga tryck från utanför stående arbetare, är väl betald. Han är en kung i jämförelse med hans mindre gynnade bröder i de lättare yrkena där trycket är stort. Den medelmåttige arbetaren tvingas icke allenast att vara sysslolös en lång tid, utan då han antages nödgas han hålla till godo med en obetydlighet. En dollar om dagen somliga dagar och ingenting för andra dagar räcker knappast till försörjning av en man och hans hustru och skolgång åt barnen. Och icke allenast arbetsgivarna utöva ett hårt tryck på honom och hans kamp för brödbiten, utan hans svårigheter ökas också genom alla skickliga och organiserade arbetare. Fackföreningsmedlemmar uppträda ej som strejkbrytare mot varandra, men under strejken eller då det är ont om arbete anses det ”honnert” av dem att stiga ner och ta bort de utbildade arbetarnas förtjänst. Och de ta verkligen bort den, ty en välfödd maskinarbetare eller gjutare med ambition lämpar kol bättre för en kort tid än en undernörd och slö arbetare.

Det finns alltså ingen uppmuntran för de olämpliga, odugliga och medelmåttiga. Just deras oduglighet och medelmåttiga göra dem hjälplösa som boskap och öka deras elände. Och sådant drar alltid ner dem, tills de på botten av samhällshelvetet förvandlas till ömkliga, oskälga djur, leva som djur, yngla av sig som djur, dö som djur. Och hur går det med dessa barn som födas till medelmåttor och vilkas arv varken är intelligens eller muskelstyrka eller uthållighet? De svälta i fattigkvarteren i en atmosfär av modlöshet och förtvivlan. Det ligger ingen styrka i svaghet, ingen uppmuntran i dålig luft, usel kost och unkna bostadskyffen. De äro där emedan de äro så skapade att de ej duga till att vara högre upp; men smuts och råhet räta ej upp nacken och kronisk tomhet i magen ger ej styvare ryggrad.

För den medelmåttige finns intet hopp. Medelmåttiga är en synd. Fattigdom är straffet för dem som misslyckas – fattigdomen, som avlar brottslingen och landstrykaren, båda misslyckade existenser, båda avsigkomna arbetare. Fattigdomen är det inferno där okunnigheten griper omkring sig och lasten smittar och där man blir ofullgånge både kroppsligt, intellektuellt och moraliskt.

För att jag ej skall bli beskylld för att ha klatschat ihop denna målning på slarv ber jag läsaren ta kännedom om följande ur fullt pålitlig källa hämtade upplysningar: först och främst beträffande de medelmåttigas och okunnigas arbete och löner och för det andra deras bostadsförhållanden.

New York Sun för 28 februari 1901 beskriver öppnandet av en fabrik i New York tillhörande det amerikanska tobakskompaniet. Denna fabrik skulle tillverka Manila-cigarrer i konkurrens med andra fabriker som ej velat låta sluka sig av trusten. Trusten annonserade efter arbeterskor. Massan av män och pojkar som ville ha arbete var så stor utanför fabriken att

polisen nödgades bana sig väg med sina batonger. Den avlöning som betalades till flickorna var 21/2 dollars i veckan, varav det avgick sextio cents till spårvagnar.*

Miss Nellie Mason Anten, filosofie kandidat utexaminerad från sociologiska sektionen vid Chicagos universitet, har nyligen företagit en grundlig undersökning av förhållandena inom beklädnadsindustrien i Chicago. Hennes siffror offentliggjordes i *American Journal of Sociology* och kommenterades av *Literary Digest*. Hon träffade på kvinnor som arbetade tio timmar om dagen, sex dagar i veckan, för fyrtio cents i veckan (alltså två tredjedels cent i timmen). Många kvinnor förtjänade mindre än en dollar i veckan, och ingen av dem arbetade alla veckor. Följande tabell ger den bästa överblickens av miss Antens forskning bland en del av beklädnadsarbetarna:

Yrke	Veckolön i genomsnitt	Antalet arbetsveckor	Årslön i genomsnitt
Klädsömmerskor	0,90 doll.	42, –	37,00 doll.
Byxsöm:skor (som end. sy plaggen färdiga)	1,31 „	27,58	42,41 „
Husmödrar som på samma gång äro byxsömmerskor	1,58 „	30,21	47,49 „
Linnesömmerskor	2,03 „	32,78	64,10 „
Varjehanda	2,77 „	29,–	81,80 „
Skräddare	6,22 „	31,96	211,92 „

Walter A. Wychoff, som är lika stor auktoritet beträffande arbetarna som Josiah Flynt är i fråga om landstrykarna, meddelar följande erfarenheter från Chicago: ”Många av männen voro så försvagade av vinterns fattigdom och strapatser att de ej längre voro i stånd att utföra något riktigt arbete. Några av arbetsförmännen som voro i behov av extrahjälp nödgades avskeda somliga på grund av kroppslig svaghet. Ett exempel på detta kan jag inte glömma så snart. Det var då jag tidigt en morgon i en fabriksport åhörde ett samtal mellan en arbetsökande och en bas. Jag visste att den sökande var en rysk jude som hade hustru, en gammal mor och två små barn att försörja. Han hade haft tillfällig anställning under vintern i en utsvettningshåla, nätt och jämnt så mycket att han kunde hålla dem alla vid liv, och efter den kalla årstidens vedermödor var han nu åter i förtvivlat behov av arbete.†

”Basen hade nästan gått in på att anta honom till något slags mekaniskt arbete, men så lade han märke till mannens utmärklade utseende och sade till honom att blotta sin arm. Han kavlade upp ärmen på sin rock och sin trasiga flannelskjorta och blottade en arm vars muskler nästan voro borta, så att den blåvita genomskinliga huden var spänd över senor och benknotor. Obeskrivligt hjärtskärande voro hans bemödanden att få sin biceps att skenbart svälla; den höjde sig verkligen lite grand, då han vek upp underarmen. Men arbetsförmannen avvisade honom med en svordom och ett föraktfullt skratt, och jag såg karlen vika av nedåt gatan; han tänkte tydligen på sin svältande familj med en förtvivlan som endast en människa kan känna men ingen mänsklig tunga uttala.”

* I *San Francisco Examiner* för 16 november 1904 finns en berättelse om att man måste anlita revolvern för att köra bort tre hundra man som ville ha arbete vid lossning av ett fartyg i hamnen. Karlarna voro så angelägna att få detta två, tre timmars arbete att de ställde till ett riktigt tumult och måste drivas bort med våld.

† Det var ingenting ovanligt att i dessa svältlöneanstalter se män sitta böjda över en symaskin oavbrutet i elva å femton timmar om dagen i julihettan, trampa den med foten och ofta så jäktade att de ej hade tid att ta sig någon frukostrast Arbetets tillfälliga natur betydde demoraliserande släp i några månader och icke mindre demoraliserande dagdriveri under den återstående delen av året. Lungsot, arbetarkasärnernas gissel, i synnerhet inom beklädnadsfacket, ryckte bort många av dessa arbetare, undernäring och blodbrist många flera.”

– Ur *Mc Clure's Magazine*.

Beträffande bostadsförhållandena har nu Jacob Riis konstaterat att i New York i det kvarter som begränsas av Stanton-, Houston-, Attorney- och Ridgeregatorna, 200 x 300 meter, finns en myrstack på 2,244 människor.

I det kvarter som begränsas av Sextioförsta och Sextioandra gatorna samt Amsterdam- och West End-avenyerna, finnas över fyra tusen mänskliga varelser – en ganska stor New-England-by sammanträngd i ett enda stadskvarter.

På tal om kvarteret mellan Canal-, Hester-, Eldridge- och Forsyth-gatorna säger pastor Behrends: ”I ett rum 12 fot långt, 8 fot brett och 5½ fot högt befanns det att nio personer sovo och lagade sin mat. I ett annat rum, beläget i en mörk källare, utan skärmar eller skiljoväggar, bodde två män med sina hustrur och en fjorton års flicka, två ogifta karlar och en sjutton års yngling, två kvinnor och fyra pojkar – nio, tio, elva och femton år gamla –, inalles fjorton personer.”

Här ruttna människorna bort. Offren kalla det med bister humor för ”logisröta”. Eller som det står i ett riksdagsanförande: ”Här vecklar spädbarnslivet ut sin knopp, men dör före sin första födelsedag. Här vanställes ungdomen av vidriga sjukdomar och de missbildningar som följa med kroppslig urartning.”

Det är män och kvinnor som äro vad de äro emedan de ej föddes till bättre villkor eller emedan de råkade födas på olämplig tid och ort. Mätta efter systemets behov äro de klena och värdelösa. Sjukhuset och fattiggraven vänta dem, och de utgöra ingen uppmuntran för den medelmåttige arbetaren som har misslyckats högre upp på industriskalan. En sådan arbetare, som är medveten om att han misslyckats och fördärvat detta medvetande genom den bittra omständigheten att han icke kan erhålla arbete inom de högre facken, finner åtskilliga utvägar öppna för sig. Han kan till exempel sjunka och bli ett djur på botten av samhällshelvetet, men om han har någon ambition, avskräcker samhällshelvetet honom från att arbeta. Då sjuder hans blod upp i trots, och han väljer att bli antingen brottsling eller landstrykare. Om han har utkämpat den hårda striden, är han icke obekant med ”luffens” lockelser. Då han var arbetslös men ännu ej förlorat modet, tvingades han att ”luffa” mellan stora städer för att söka arbete. Han har strukit omkring, sett landet och grönskan, skrattat av förtjusning, legat på rygg och hört på fågelsången utan att behöva tråkas ut av fabriks signaler och förmannens barska kommandon, och det bästa av allt, han har levat! Det är huvudsaken. Han har inte svält ihjäl. Han har icke allenast varit sorglös och lycklig, utan han har också levat! Och på grund av medvetandet att han har latat sig och ändå lever, får han en ny uppfattning av livet, och ju bättre han lär känna den fattige arbetarens föga avundsvärda lott, desto mera fastnar han för ”luffens” lockelser. Och till sist slungar han sin utmaning i ansiktet på samhället, bojkottar eftertryckligt allt arbete och sluter sig till landstrykarna, våra dagars zigenare.

Men lösdrivaren kommer vanligen ej från fattigkvarteren. Hans födelseort ligger för det mesta ett stycke högre och ibland ett långt stycke högre. Fastän notoriskt misslyckad vägrar han att underkasta sig straffet och smiter ut från fattigkvarteret för att ge sig ut på drift. Genomsnittsdjuret i samhällshelvetet är antingen för mycket djur eller för mycket slav under husbondens borgerliga etik och ideal för att kunna så där låga upp i trots. Men samhällshelvetet med sin modstjälande och förbittrande verkan alstrar brottslingar, män som hellre vilja bli rovdjur än lastdjur. Och den medelmåttige brottslingen i sin tur, den oskicklige och oduglige brottslingen, låter skrämman sig av lagens starka arm och slår sig på lösdriveri.

Dessa män, den avsigkomne arbetaren och den avsigkomne brottslingen, dra sig frivilligt tillbaka ur kampen för tillvaron. Industrien behöver dem icke. Inga fabriker stängas av brist på arbetskraft, inga projekterade järnvägar bli oanlagda av brist på rallare. Kvinnorna äro fortfarande glada att få träla för en dollar i veckan, och män och pojkar väsnas och slåss om

arbete utanför fabrikerna. Ingen saknar dessa avsigkomna män, och genom att ge sig av ha de gjort det litet lättare för dem som bli kvar.

Saken står alltså så här: Eftersom det finns flera arbetare än det finns arbete, blir den oundvikliga följden en armé av lösa arbetare. Lösarbetararmén är en ekonomisk nödvändighet; utan den skulle det nuvarande samhället falla i spillror. Till lösarbetararmén samlas de medelmåttiga, de klena, de olämpliga och de som äro ur stånd att motsvara systemets industriella behov. Kampen om arbete mellan medlemmarna av lösarbetararmén är motbudande och vild, och på botten av samhällshelvetet är kampen ilsken och djurisk. Denna kamp leder gärna till avsigkommenhet, och offren för denna avsigkommenhet äro brottslingen och landstrykaren. Landstrykaren är ingen sådan ekonomisk nödvändighet som lösarbetararmén, men han är en biprodukt av en ekonomisk nödvändighet.

”Luffen” är en av de säkerhetsventiler, varigenom samhällskroppens avfall föres bort. Föres bort antyder landstrykarens negativa uppgift. Samhället, sådant det nu är organiserat, alstrar rikligt avfall av människoliv. Detta avfall måste bort. Kloroform eller elektrisk avrättning skulle vara en enkel och barmhärtig lösning på detta problem, men den härskande moralen, som tillåter att människor bli avfallsprodukter, tillåter icke att detta avfall bortskaffas på ett humant sätt. Denna paradox bevisar oförenligheten mellan teoretisk moral och industriens krav.

Landstrykaren utrotar alltså sig själv. Och icke bara sig själv! Efter han tydligen är oduglig för det nuvarande samhället och efter arten är fallen för att fortplanta arten, är det nödvändigt att hans art upphör med honom, att han ej får någon avkomma, att han spelar eunuckens roll i det tjugonde århundradet efter Kristus. Och han spelar den. Han fortplantar sig ej. Ofruktksamhet är hans lott, liksom den är gatflickans. De kunde ha blivit ett par, men samhället har icke så velat.

Fastän det icke är vackert att dessa män måste dö, är det emellertid så inrättat att de måste dö, och vi få ej gråla på dem om de belamra våra landsvägar och köksingångar med sina vandrande benangel. Det är ett slags självutrotning som vi icke allenast uppmuntra utan rent av framvinga. Låt oss därför ta saken glatt och hyggligt. Vi må vara hur noga som helst med våra polisåtgärder, men låt oss för all del låta bli att säga till landstrykaren att han skall arbeta. Det är icke allenast ovänligt, utan det är oärligt och skrymtaktigt. Vi veta att det inte finns något arbete för hans räkning. Som syndabocken för våra ekonomiska och industriella förbrytelser eller, om ni så vill, för samhällsordningen, borde vi låta honom vara i fred. Låt oss vara rättvisa. Han är så skapad. Samhället har skapat honom. Han har inte skapat sig själv.

Strejkbrytaren

I ett konkurrenssamhälle, där människor slåss med varandra om föda och husrum, är det ju en helt naturlig sak att oegennyttia, då den minskar föda och husrum för andra människor, blir ansedd som någonting avskyvärt. Gamla visa ordstäv förklara att den som tar ur en människas börs tar litet av hennes liv. Att göra utfall mot en människas föda och husrum är att angripa hennes liv; och i ett samhälle organiserat på näbb-och-klorbasis är en sådan handling, om den också bär oegennyttans mask, icke desto mindre hotande och förskräcklig.

Det är av den orsaken som en arbetare är bittert fientlig mot en annan arbetare som erbjuder sig att arbeta för mindre lön eller på längre arbetstid. För att få behålla sin plats (vilket är det samma som att leva) måste han mota detta anbud genom ett annat lika frikostigt, vilket är liktydigt med att avstå något av den föda och det husrum han åtnjuter. Att sälja sitt dagsverke för 2 dollars i stället för 2,50 betyder att han, hans hustru och hans barn ej skola få ett så bra tak över huvudet, så varma kläder på kroppen och så närande föda i sina magar. Kött kommer att köpas mindre ofta, och det kommer att bli segare och mindre närande, bastanta nya skor

skola förekomma mindre ofta på barnens fötter, och sjukdom och död skola uppträda mera hotande i en billigare lägenhet i ett billigare kvarter.

Den oegennyttige arbetaren, som ger mera dagsverke för mindre betalning (i form av föda och husrum) hotar alltså sin mindre oegennyttige medbroders liv, och om han inte tillintetgör detta liv, försvagar han det i bästa fall. Den mindre oegennyttige arbetaren betraktar honom sedan som en fiende, och – som människorna bete sig i ett näbb-och-klor-samhälle – han försöker döda den man som försöker döda honom.

Då en strejkare slår ihjäl den man som har tagit hans plats, har han ingen känsla av att han gör något orätt. Djupast i sitt inre hör han en etiskt gillande röst, fastän han icke gör sig reda därför. Han känner dunkelt att han är urskuldad, alldeles som den hemförsvarande boern kände det, ehuru tydligare, för varje kula han sköt mot de anfallande engelsmännen. Bakom varje sten kastad av en strejkare står hans egen själviska vilja ”att leva” och hans familjs i någon mån altruistiska vilja ”att leva”. Familjegruppen kom till världen före statsgruppen, och som samhället ännu står på den primitiva näbb-och-klorståndpunkten, är statens vilja ”att leva” icke så överväldigande för strejkaren som hans familjs och hans egen vilja ”att leva”.

Förutom att han tillgriper stenar, käppar och kulor finner den själviske arbetaren det nödvändigt att uttrycka sina känslor med ord. Liksom den fredlige lantbon kallar sjörövaren en ”pirat” och den solide borgaren kallar den man som bryter sig in i hans kassaskåp för en ”bandit”, använder den själviske arbetaren det skymfliga epitetet ”stab” eller strejkbrytare på den arbetare som tar ifrån honom mat och husrum genom att vara mera generös med att förfoga över sin arbetskraft. Känslolastigheten i uttrycket ”strejkbrytare” är lika fruktansvärt som uttrycken ”förrädare” eller ”Judas”, och en känslobetnad definition är lika djup och växlande som människohjärtat. Det är mycket lättare att åstadkomma en s. k. teknisk definition, uttryckt i kommersiella termer, som t. ex. att *”en strejkbrytare är en som ger mera valuta för samma pris än en annan”*.

Den arbetare som ger mera tid eller kraft eller skicklighet för samma lön än en annan, eller lika mycket tid eller kraft eller skicklighet för mindre lön, är en strejkbrytare. Denna frikostighet å hans sida är skadlig för hans arbetskamrater, ty den tvingar dem till samma frikostighet, som ej är i deras smak och ger dem mindre föda och husrum. Men ett ord måste sägas till strejkbrytarens försvar. Liksom hans handling gör hans rivaler nödtvunget frikostiga, göra de genom sin mera gynnade härkomst och uppfostran hans frikostiga handling nödtvungen. Han bryter ej en strejk, emedan han vill bryta den. Det är ingen nyck, ingen känslolag som driver honom att ge mera av sin arbetskraft än de för en viss summa.

Det är emedan han ej kan få arbete på samma villkor som de som han är strejkbrytare. Det finns mindre arbete än det finns arbetare. Detta är tydligt, annars skulle strejkbrytaren ej uppta så stor plats på arbetsmarknaden. Emedan de äro starkare än han eller mera kunniga eller mera energiska, är det omöjligt för honom att få deras plats för samma lön. För att ta deras plats måste han ge mera valuta, arbeta flera timmar eller nöja sig med mindre lön. Han gör det, och han råder inte för det, ty hans vilja ”att leva” driver honom liksom de drivas av sin vilja ”att leva”; och för att leva måste han förtjäna till föda och husrum, vilket han endast kan göra genom att få arbetstillstånd av en man som äger ett stycke jord eller en maskin. Och för att utverka detta tillstånd av mannen måste han inlåta sig på ett avtal som är förmånligt för denne.

Sedd i denna belysning är strejkbrytaren, som ger mera arbetskraft för ett visst pris än hans kamrater, ej så frikostig när allt kommer omkring. Han är ej frikostigare med sin kraft än trälen och den till straffarbete dömda fången, vilka i parentes sagt äro verkliga strejkbrytare. De ge sin arbetskraft för den minsta möjliga lönen. Men till en viss grad kunna de lata sig och skolka, och som strejkbrytare överträffas de av maskinen som aldrig latar sig och skolkar och som är den idealiskt fulländade strejkbrytaren.

Det är inte så behagligt att vara strejkbrytare. Det är icke allenast icke sympatiskt och kamratligt, utan ur födans och husrummets synpunkt är det dålig affärstaktik. Ingen vill gärna vara strejkbrytare, ge mest för minst. Varje individs strävan går ut på raka motsatsen, att ge minst för mest, och eftersom man lever i ett näbb-och-klorsamhälle, uppstår allmänt slagsmål mellan tävlande individer. Men i sin mest iögonfallande form, kampen om vinstens fördelning, är det ej längre en strid mellan individer, utan mellan grupper av individer. Kapital och arbete bearbeta råmaterialet, göra något nyttigt av det, stegra dess värde och börja sedan tvista om delningen av det stegrade värdet. Ingendera vill ge mest för minst. Bägge parterna sträva efter att ge mindre än den andre och erhålla mera.

Arbetet sammansluter sig i fackföreningar, kapitalet i bolag, kompanier, korporationer och truster. En gruppkamp blir resultatet, där individerna som individer ej spela någon roll. Timmermännens och byggnadssnickarnas förening meddelar t. ex. Byggmästarassociationen att den begär ökning av sina medlemmars avlöning från 3,50 dollars om dagen till 4 och en halv lördag ledig utan avlöning. Detta betyder att timmermännen försöka ge mindre för mera. Där de erhållit 21 dollars för sex hela dagar, försöka de att få 22 dollars för fem och en halv dag – d. v. s. de vilja arbeta en halv dag mindre i veckan och få en dollar mera.

De vänta också att den lediga halva lördagen skall ge arbete åt en extra arbetare för var elvte av de förut använda. Detta sista utgör ett präktigt exempel på hur gruppیدن verkar. I denna speciella stund har individen alls ingen utsikt att segra. Den ensamme timmermannen skulle bli krossad som en mal av Byggmästarassociationen, och den ensamme byggmästaren skulle bli krossad som en mal av Timmermännens och byggnadsarbetarnas förening.

I gruppkampen om fördelningen av produktionsvinsten använder arbetet föreningsväsendet med dess båda stora vapen, strejken och bojkotten; medan kapitalet använder trusten och associationen, vilkas vapen äro svarta listan, lockouten och strejkbrytarna. Strejkbrytaren är avgjort det fruktansvärdaste vapnet av dessa tre. Han är den man som bryter strejker och ställer till allt bråk. Utan honom skulle det ej bli något bråk, ty strejkarna äro villiga att hålla sig utanför helt fredligt och hur länge som helst, så länge det ej finns andra arbetare på deras platser och så länge den särskilda kapitalkorporationen med vilken de kämpa håller på med att tära på sig själv i nödtvungen sysslolöshet.

Men båda de krigande grupperna ha reservvapen. Om inte strejkbrytaren vore, skulle dessa vapen ej komma till användning. Men strejkbrytaren tar platsen ifrån strejkgren, som genast börjar svänga ett kraftigt vapen, terrorismen. Strejkbrytarens vilja "att leva" ryggar tillbaka för hotelsen om misshandling och våldsamt död. Med all skyldig respekt för arbetarledarna, som man ej kan klandra för att de vitt och brett bedyra motsatsen, är terrorismen en väl avpassad och i hög grad framgångsrik politik av fackföreningarna. Den har förmodligen skaffat dem segern i flera strejker än alla de andra vapnen i deras arsenal. Men man måste klart göra sig reda för denna terrorism. Den riktas endast mot strejkbrytaren, injagar hos honom en sådan fruktan för liv och lem att den driver ut honom ur kampen. Men då Terrorismen slipper lös och oskyldiga non-kombattanter skadas, lag och ordning hotas och egendom förstöres, blir den ett tveeggat vapen. Detta slags terrorism är föremål för arbetarledarnas uppriktiga beklagande, ty tack vare den ha de antagligen förlorat lika många strejker som genom någon annan särskild orsak.

Strejkbrytaren är vanmäktig under terrorismen. I regeln är han inte så duktig eller modig som de män han ersätter, och han saknar deras kamporganisation. Han är i stort behov av hjälp och stöd. Hans arbetsgivare, kapitalisterna, tillgripa alltså sina båda återstående vapen, vilkas berättigande är tvivelaktigt, men som under nuvarande förhållanden befinnas vara effektiva. Dessa båda vapen kan man kalla samhällets politiska och rättsliga maskineri. Då strejkbrytaren hukar sig ned och är nära att ge sig för arbetargruppens knytnävar, stenar och kulor,

skickar kapitalistgruppen ut sina soldater och poliser och börjar ett allmänt bombardemang med anmaningar. Det leder vanligen till seger, ty arbetargruppen kan icke stå emot kulsprutornas och polisanmaningarnas förenade angrepp.

Men som sagt, rätten till att använda detta politiska och rättsliga maskineri är omstridd. Under den titaniska striden om delningen av produktionsvinsten tillgriper vardera gruppen alla åtkomliga vapen. Och de låta ej förblinda sig av stridens rök. De utkämpa sina strider så kallt och behärskat som strider någonsin utkämpats på papperet. Kapitalistgruppen har för länge sedan insett den ofantliga vikten av att kunna förfoga över samhällets politiska och rättsliga maskineri. På grund av sin bekantskap med kulsprutor och anmaningar, som ha krossat mången annars lyckad strejk, börjar arbetargruppen förstå att allt beror på vem som står bakom och vem som står framför kulsprutorna och anmaningarna. Och den som känner till arbetarrörelsen vet att det håller på att långsamt spira upp och formuleras en klar och bestämd taktik att bemäktiga sig det politiska och rättsliga maskineriet.

Detta är det fruktansvärda spöke som mr John Graham Brooks ser resa sig hotande över det tjugonde århundradets horisont. Ingen kan berömma sig av en noggrannare kännedom om arbetarrörelsen än han, och han påpekar om och omigen den farliga sannolikheten att hela arbetargruppen skall bemäktiga sig samhällets politiska maskineri. Han säger i sin bok "Oron i samhället": "Det är icke sannolikt att arbetsgivarna kunna tillintetgöra arbetarunionismen i Förenta staterna. Skickliga och förtvivilade försök skola emellertid komma att göras, om vi med arbetarunionism mena de kraftiga och beslutsamma organisationernas odisciplinerade och aggressiva faktum. Om kapitalet visar sig vara för starkt i denna strid, är resultatet lätt att förutse. Arbetsgivarna behöva endast övertyga de organiserade arbetarna om att de ej kunna stå bocken mot arbetsgivaren-kapitalisten, och hela den kraft som nu ägnas fackföreningsidén skall inrikta sig på en aggressiv politisk socialism. Det blir ej den harmlösa sympati för ökad kommunalisering och nationalisering som fackföreningarna redan nu visa; det blir en sjudande politisk kraft riktad på att använda alla taxeringens vapen mot de rika."

Denna kamp för att slippa bli strejkbrytare och undvika att ge mera för mindre och lyckas ge mindre för mera är mera betydelsefull än det kan se ut på ytan. Kapitalist- och arbetargrupperna äro invecklade i en förtvivilad strid, och ingendera parten ledes av moraliska hänsyn annat än till skenet. Arbetargruppen anställer affärsagenter, jurister och organisatörer och börjar nu skrämja lagstiftarna genom sin styrka vid valurnorna, och under den närmaste framtiden kommer den att försöka få inflytande över lagstiftningen genom ökade valsegrar. A andra sidan värvar den numeriskt underlägsna kapitalistgruppen tidningar, universitet och lagstiftande kårer och bemödar sig att efter sina behov ta ledningen av de krafter som påverka allmänna opinionen.

Den enda moralimpuls någondera sidan lägger i dagen är den vitglödgade harmen över den andra partens orättfärdighet. Den strejkande formannen drar med förtjusning in strejkbrytaren i en portgång och slår armpiporna av honom med en järnstång så att han ej kan köra vidare, men han anropar himlen om rättvisa då kapitalisten låter en polisbattong dunka honom i skallen. Ja, medlemmarna av en fackförening deklamera med lidelsefull vältalighet om åttatimmarsdagens gudomliga rätt, men på samma gång låta de sina egna affärsagenter arbeta sju-tion timmar av dygnets tjugufyra.

En sådan kapitalist som Collis P. Huntington, och hans namn är legio, blir, efter att i ett helt långt liv ha köpt sig hjälp av otaliga lagstiftande församlingar, gripen av dygdig vrede och fördömer i obehärskade ordalag "den farliga tendensen att anropa regeringen om hjälp". Utan att ändra en min låter en medlem av kapitalistgruppen tiotusentals beklagansvärda barn tråla i sina livsfördömande bomullsspinnerier och gråter sentimentala och välgörande tårar över en strejkbrytare som träffats i ryggen av en gatsten. Han sluter ett s. k. "fritt" avtal med en

oorganiserad arbetare på basis av en svältlön och säger: ”Ni kan ju gå in på det eller låta bli, efter behag”, fastän han vet att ”låta bli” är det samma som att dö av hunger, och i nästa ögonblick, då organisatören lockar in denne arbetare i fackföreningen, slår han omkring sig med patriotiska fraser om alla människors oförytterliga rätt till arbete. Med ett ord, vardera partens huvudsakliga moraliska bekymmer gäller motpartens moral. Man har icke givit sig in i striden för sin moraliska fullkomnings skull, utan för att förvärva sig icke-strejkbrytarens avundsvärda ställning att få mera än han ger.

Men det ligger mera i frågan än som hittills varit på tal. Arbetaren-strejkbrytaren är icke mera avskydd av sina arbetskamrater än kapitalisten-strejkbrytaren är av sina kapitalistbröder. En kapitalist kan få det mesta för det minsta genom sitt förhållande till sina arbetare och så till vida vara icke-strejkbrytare; men på samma gång kan han i sitt förhållande till sina kapitalistbröder ge det mesta för det minsta och vara strejkbrytare av allra värsta sorten. Det skändligaste brott en arbetsgivare kan begå är att svika de andra arbetsgivarnas intressen. Liksom de enskilda arbetarna ha slutit sig samman i grupper för att skydda sig mot arbetar-strejkbrytarna, ha arbetsgivarna sammanslutit sig till grupper mot kapitalist-strejkbrytarna. Arbetsgivarnas förbund, associationer och truster äro ingenting annat än fackföreningar. De äro organiserade för att ointetgöra strejkbryteri bland dem själva och uppmuntra till strejkbryteri hos motparten. Av den anledningen göra de sammanskott, bestämma priserna och göra en obruten och stridslysten front mot arbetargruppen.

Som sagt, ingen tycker om att spela strejkbrytarens nödtvunget frikostiga roll. Den förefaller som en dålig affär. Och det är tydligt att det ej skulle finnas några kapitalist-strejkbrytare om det inte funnes mera kapital än det finns arbete för kapitalet att uträtta. Då det finns tillräckligt många fabriker för att de, med tillfälliga avbrott, skola kunna leverera det erforderliga förrådet av en vara, är en rivaliserande firmas byggande av nya fabriker för tillverkning av denna vara det samma som ett öppet tillkännagivande av att detta kapital är försatt ur spelet. Det första denna nya kapitalsammanslutning gör är att sänka prisen, ge mera för mindre – med ett ord strejkbryta, rikta ett slag mot tillvaron av den mindre frikostiga kapitalsammanslutning, vars arbete den söker alt få överta.

Ingen kapitalist-strejkbrytare försöker ge mera för mindre av något annat skäl än att han hoppas genom att överbjuda en konkurrent och driva bort honom från marknaden tillägna sig denna marknad och dess vinst för egen räkning. Hans ärelystnad går ut på att uppleva den dag då han står ensam på marknaden som både säljare och köpare – då han blir den storstilade icke-strejkbrytaren som köper mest för minst, säljer minst för mest och försätter hela sin omgivning, de små köparna och säljarna (konsumenterna och arbetarna) i strejkbrytarens villkor. Det är t. ex. mr Rockefellers och Standard Oil Company's historia. Han har gått igenom strejkbryteriets smutsigaste stadier tills han nu har blivit en förstklassig icke-strejk-brytare. Men för att få behålla denna avundsvärda ställning måste han vara beredd på att när som helst börja strejkbryta igen. Och han är beredd. Så snart en konkurrent dyker upp slår mr Rockefeller om från att ge minst för mest och ger mest för minst med sådan energi att han helt och hållet slår ned konkurrenten.

De förenade kapitalisterna reagera mot en kapitalist-strejkbrytare genom att vägra honom affärsförmåner och sluta sig samman mot honom på det skoningslösaste sätt. De förenade arbetarna, som reagera mot sin strejkbrytare på ett mera primitivt sätt, med knölpåken, äro ej mindre skoningslösa än de förenade kapitalisterna.

Mr Carson berättar om en kapitalist i New York som utträdde ur sockertrusten för några år sedan och blev strejkbrytare. Han ägde omkring tjugu millioner dollars. Men sockertrusten i förening med järnvägstrusten och flera andra korporationer pryglade honom tills han föll på knä och ropade: ”Nog!” De hanterade honom så fruktansvärt att han måste avträda sitt hem,

sin hönsgård och sitt guldur till fordringsägarna. Han blev faktiskt lika grundligt kringklappad av Federation of Capitalist Unions som någonsin en strejkbrytande arbetare blivit kringklappad av en fackförening. Avsikten är i båda fallen densamma – att tillintetgöra strejkbrytarens produktionskraft. Den strejkbrytande arbetaren göres arbetsoduglig genom en hjärnskakning, och samma öde drabbar kapitalisten som har förlorat alla sina ägodelar ända till hönsgården och uret.

Men strejkbrytarrollen sträcker sig längre än till individen. Alldeles som individer agera strejkbrytare mot andra individer, äro grupper strejkbrytare mot andra grupper. Och den inneboende principen är alldeles densamma som i den vanlige strejkbrytarens fall. En grupp är på grund av sin organisation ofta nödsakad att ge mest för minst och, i det den så gör, hota en annan grupps liv. För närvarande (1905) är hela Europa förfärat över den väldige strejkbrytaren Förenta staterna. Och Europa genljuder av rop på en Federation of National Unions till skydd mot Förenta staterna. Det må i förbigående anmärkas att denna agitation i grund och botten på intet vis skiljer sig från fackföreningsagitationen bland arbetare av vilket yrke som helst. Oron har framkallats av strejkbrytaren som ger mest för minst. Resultatet av den amerikanske strejkbrytarens skändliga handlingar blir ett hot mot Europas föda och husrum. Europas utväg att skydda sig är att sluta upp med sina inre gräl och bilda en förening mot strejkbrytaren. Och då föreningen är bildad, kan man vänta sig att arméer och flottor skola gripa in på samma sätt som gatstenar och knölpåkar under vanliga arbetarslagsmål.

I detta sammanhang vill jag nämna Leroy-Beaulieu, den kände franske nationalekonomen, som en av de många resetalarna för nationerna. I ett brev till Wiens *Tageblatt* förordar han en ekonomisk allians mellan kontinentens nationer för att utestänga amerikanska varor, en ekonomisk allians som, efter hans eget sätt att uttrycka sig, *”möjligen och önskvärt kan komma att utveckla sig till en politisk allians”*.

Det är att märka att alla dessa kontinentens resetalare i sina anföranden lämna England utanför den föreslagna föreningen. Och i själva England växer den känslan att dess dagar äro räknade om det icke kan få sluta ett off- och defensivt förbund med den store amerikanske strejkbrytaren. Som Andrew Carnegie sade för en tid sedan: ”Storbritanniens enda utväg tycks vara att återförena sig med sitt barnbarn eller också sjunka ner till en underordnad plats och bli jämförelsevis betydelselöst i den engelsktalande rasens blivande historia.”

På tal om vad som skulle ha inträffat om inte Georg III varit så tjurskallig och vad som kommer att inträffa då England och Förenta staterna bli förenade, sade Cecil Rhodes: *”Ingen kanon skulle avfyra i någondera hemisfären annat än med den engelska rasens tillstånd.”* Det ser ut som om England, inför den fientliga kontinentalunionen och flankerad av den store amerikanske strejkbrytaren, inte har något annat att göra än att sluta sig till strejkbrytaren och spela den beväpnade detektivens historiska roll. Om Cecil Rhodes har rätt, skulle Förenta staterna utan minsta hinder kunna agera strejkbrytare mot Europa, medan England som professionell strejkkuvare och poliskonstapel upplöste föreningarna och höll ordning.

Allt detta kan förefalla fantastiskt och oriktigt, men det bär inom sig en kärna av sanning långt mera betydelsefull än det kan se ut. Civilisationen kan i våra dagar uttryckas med fackföreningstermer. Individuella strider ha i vidsträckt mån upphört, men gruppstriderna växa kolossalt. Och vad grupperna strida om är det samma som förr. Om man bortser från alla spetsfundigheter och invecklade detaljer, gäller den huvudsakliga kampen mellan människor, och grupper av människor, föda och husrum. Och liksom de förr kämpade med tänder och naglar, kämpa de i dag med tänder och naglar i form av arméer och flottor, maskiner och ekonomiska fördelar.

Enligt den definitionen att en strejkbrytare är *en som ger större valuta för samma pris än en annan* tycks samhället kunna indelas i två klasser: strejkbrytare och icke-strejkbrytare. Men

vid närmare påseende finner man att icke-strejkbrytaren är en varelse stadd i utdöende. I samhällsdjungeln uppslukar var och en de andra. Det är som i fallet Rockefeller: den som var strejkbrytare i går är icke-strejkbrytare i dag och kan i morgon vara strejkbrytare igen.

Den kvinnliga stenografen eller bokföraren som får fyrtio dollars i månaden där en man får sjuttiofem är en strejkbryterska. Likaså kvinnan som sköter en mans syssla vid vävmaskinen eller barnet som arbetar i kvarnen eller fabriken. Och fadern, som berövas sitt arbete genom andra mäns hustrur och barn, sänder ut sin egen hustru och sina egna barn som strejkbrytare för att rädda sig själv.

Då en förläggare erbjuder en författare bättre honorar än andra förläggare ha betalat honom, uppträder han som strejkbrytare mot de andra förläggarna. Tidningsreportern, som tycker att han borde få bättre betalt för sitt arbete och blir avskedad för att han säger det, ersättes av en reporter som är strejkbrytare; men då det skriker i magen går den avskedade reportern till en annan tidning och blir själv strejkbrytare. Prästen, som slår dövörat till för en kallelse och väntar på att en viss församling skall erbjuda honom t. ex. 500 dollars mera om året, blir ofta slagen ur brädet av en annan mera obemedlad präst, och nästa gång är det hans tur att agera strejkbrytare, medan en kollega slår dövörat till för en kallelse. Strejkbrytaren finns överallt. Professionella strejkbrytare, vilka som klass äro högt avlönade, agera strejkbrytare mot varandra, och det bildas till och med strejkbrytarföreningar för att hindra strejkbryteri mot strejkbrytare.

Det finns icke-strejkbrytare, men det äro de vanligen födda till, och samhället skyddar dem med hela sin makt så att de få behålla föda och husrum. Kung Edward är en sådan typ, liksom alla individer som inneha ärftliga mat- och husrum-privilegier – som t. ex. den nuvarande hertigen av Bedford som erhåller 75,000 dollars om året av det goda folket i London, emedan någon föregående kung hade givit någon av hans äldre företrädare Covent Gardens marknadsprivilegier. De oansvariga rika äro också icke-strejkbrytare – och med dem menas den kupongklippande klass som betalar sina förvaltare och intelligenta medhjälpare för att de skola placera de pengar de vanligen ärvt efter sina förfäder.

Utom dessa lyckliga varelser äro alla de andra då och då i sitt liv strejkbrytare, då och då inbegripna i att ge mera för ett visst pris än någon annan. Den foglige professorn vid någon rik institution ger på grund av sitt fogliga undertryckande av sin övertygelse mera för sin lön än den andre och mera energiske professorn, vars plats han bekläder, hade givit. Och då ett politiskt parti dinglar med en full middagskorg för ögonen på de arbetande massorna, bjuder det mera för en röstsedel än det motsatta partiets osäkra dollar. Till och med en procentare är icke höjd över att ta en något lägre ränta utan att låtsa om det.

Sådant är virrvarret av stridiga intressen i ett näbb-och-klor-samhälle att folk ej kan undgå att bli strejkbrytare och ofta blir det mot sin vilja och utan sin vetskap. Då några yrken i en viss kommun begära och erhålla förbättring i sina lönevillkor, bli de omedvetet strejkbrytare mot sina yrkesbröder i samma distrikt vilka ej ha erhållit någon löntillökning. I San Francisco erhöillo barberare, tvätterskor och mjölkutkörare en sådan löntillökning. Deras arbetsgivare lade genast beloppet av denna lönstegring till försäljningspriset på sina varor. Priset på rakning, tvätt och mjölk gick upp. Detta minskade de oorganiserade arbetarnas köpförmåga, minskade faktiskt deras avlöningar och gjorde dem till värre strejkbrytare.

Emedan den brittiske arbetaren är ohågad för strejkbryteri – d. v. s. emedan han minskar sin produktion för att ge mindre för den lön han får –, har det till en viss grad blivit möjligt för den amerikanske kapitalisten, som erhåller en mindre reducerad produktion av sina arbetare, att uppträda som strejkbrytare mot den engelska kapitalisten. Som en följd av detta (naturligtvis i förening med andra orsaker) rikta nu den amerikanske kapitalisten och den amerikanske arbetaren ett hot mot den engelska kapitalistens och arbetarens föda och husrum.

Den engelska arbetaren svälter nu för tiden bland annat emedan han icke är någon strejkbrytare. Han använder taktiken "ca'canny", som kan översättas med uttrycket "sakta i backarna!" För att få mest för minst uträttar han i många yrken endast 1/4 eller 1/6 av det arbete han mycket väl skulle kunna utföra. Ett exempel på detta är byggandet av Westinghouses elektricitetsverk i Manchester. Den brittiska gränsen per man var 400 tegel om dagen. Westinghousebolaget införskrev en "drivande" amerikansk entreprenör biträdd av ett halvt dussin "drivande" amerikanska förmän, och den brittiske muraren uppnådde hastigt ett genomsnitt av 1,800 tegel per dag med ett maximum av 2,500 tegel för det enklaste arbetet.

Men den brittiske arbetarens taktik "sakta i backarna!" som består i den lofvärda grundsatsen att ge minst för mest och även utgör den engelske kapitalistens taktik, ses emellertid med oblida ögon av den engelske kapitalisten, vars affärsexistens hotas av den store amerikanske strejkbrytaren. Alltsedan uppkomsten av fabrikkssystemet passade den engelske kapitalisten begärligt på tillfället att var helst han kunde ge minst för mest. Det gjorde han över hela världen, så snart han fick marknadsmonopol, och han gjorde det hemma med de i hans industriella verk använda arbetarna och dödade dem som flugor tills han, till en viss grad, hindrades av fabrikslagarna, då de drevos igenom. Några av de stoltaste förmögenheterna i våra dagars England härröra från denna taktik att ge minst för mest till fabriksstädernas eländiga slavar. Men för närvarande är den engelska kapitalisten djupt förolämpad därför att hans arbetare mot honom använda precis samma taktik som han använt mot dem och som han skulle använda omigen, om tillfälle erbjöd sig.

"Sakta i backarna!" är emellertid ett fördärv för den brittiske arbetaren. Det har fördrivit skeppsbyggeriet från England till Skotland, butelj tillverkningen från Skotland till Belgien, flintglastillverkningen från England till Tyskland, och i våra dagar driver det industri efter industri till andra länder. En korrespondent från Northampton skrev för icke längesedan: "Fabrikerna arbeta på halv eller tredjedels tid. Det är inga strejker, inga verkliga arbetaroroligheter, men arbetsgivare och arbetare lida lika mycket av brist på sysselsättning. Marknader som förr voro deras äro nu amerikanska." Det ser ut som om den stackars brittiske arbetaren råkat ur askan i elden. Om han ger mest för minst, utsätter han sig för ett fruktansvärt slaveri, ett sådant som karakteriserade början av fabrikkssystemets tid. Om han ger minst för mest, driver han bort industrien till andra länder och får inte alls något arbete.

De organiserade arbetarna i Förenta staterna ha ingenting att skryta över, men på grund av sin fackföreningsmoral ha de åtskilligt att skämmas för. De predika lidelsefullt korta timmar och stora löner, ju kortare timmar och ju större löner desto bättre. Deras hat till strejkbrytaren är lika fruktansvärt som fosterlandsvännens hat till förrädaren och den kristnes till Judas. Och med allt detta äro de lika väldiga strejkbrytare som Förenta staterna äro det. Med alla sina omskrutna föreningar och höga arbetarideal äro de nästan de durkdrivnaste strejkbrytare i världen.

Avlönad med 4,50 dollars per dag på grund av sin duglighet och ofantliga arbetsförmåga har den amerikanske arbetaren uppträtt som strejkbrytare mot s. k. strejkbrytare, vilka intagit hans plats och endast erhållit 0,90 dollars per dag för en längre arbetsdag. Vid detta tillfälle gävo fem kinesiska kulis, som arbetade längre, mindre valuta för den lön de erhöilo av sin arbetsgivare än en enda amerikansk arbetare.

Det är mot sina utländska arbetskamrater som den amerikanske arbetaren idkar det hänsynlösaste strejkbryteriet. Som nu Carson har visat, erhåller en engelsk spiksmed 3 dollar i veckan, medan en amerikansk får 30. Men den engelske arbetaren åstadkommer 200 skålpund spik i veckan, medan den amerikanske tillverkar 5,500 skålpund. Om han vore lika "honet" som hans engelske kamrat, skulle han, om alla andra omständigheter voro lika, erhålla 82,50 dollars efter den engelske arbetarens taxa. Som det nu är, minskar han sin engelske broders

förtjänst med ända till 79,50 dollars i veckan. Doktor Schultze-Gaevernitz har visat att en tysk vävare producerar 466 yards bomullsväv i veckan till ett pris av 0,303 per yard, medan en amerikansk vävare tillverkar 1,200 yards till ett pris av 0,02 per yard.

Men, invänder man kanske, en stor del av detta beror på de mera förbättrade amerikanska maskinerna. Mycket sant, men en stor del beror i alla fall på den amerikanske arbetarens överlägsna energi, skicklighet och villighet. Den engelske arbetaren är trogen sin taktik ”Sakta i backarna!” Han vägrar absolut att åstadkomma lika mycket arbete med en maskin som en strejkbrytare i New York. Mr Maxim, som funnit att hans engelska fabriks användande av mänsklig arbetskraft var oekonomisk, uppfann en maskin som, enligt vad han bevisade, kunde ersätta flera arbetare. Men den ene arbetaren efter den andre sattes till att sköta maskinen, och utan undantag producerade de varken mer eller mindre än en arbetare åstadkom för hand. De lydde fackföreningens föreskrift att inte göra sig någon brådska, och mr Maxim avstod i förtyvnan. Den brittiske arbetaren håller varken så många maskiner i gång som den amerikanske, ej heller driver han dem med samma fart. En amerikansk arbetare kan samtidigt hålla lika god uppsikt över tre, fyra eller sex maskiner eller verktyg, medan den brittiske arbetaren av sin fackförening tvingas att inskränka sin uppsikt till en enda, för att ett halvt dussin arbetare skola få sysselsättning.

Men strejkbryteri anses ingenstädes som något vanhederligt. Alla folk i världen, med få undantag, äro strejkbrytare. Den starke, duktige arbetaren får en plats och behåller den på grund av sin styrka och duktighet och han behåller den emedan han på grund av sin styrka och duktighet lämnar bättre valuta för sin lön än den svagare och mindre duktige arbetaren. Han lämnar större valuta för det pris hans arbetsgivare betalar honom.

Den överlägsne arbetaren uppträder som strejkbrytare mot den underlägsne, emedan han är sådan och inte rår för det. Den förre ‘är tack vare börd och uppfostran stark och duglig, den senare är på grund av börd och uppfostran icke så stark och duglig. Det är av samma skäl som ett land verkar som strejkbrytare mot ett annat. Det land, som har den lyckan att äga stora naturliga resurser, bättre klimat och jord, en regering som ej lägger hinder i vägen samt en skicklig och intelligent arbetar- och kapitalistklass, verkar givetvis som strejkbrytare mot ett mindre lyckligt lottat land. Det är Förenta staternas gynnsamma förhållanden som göra dem till en sådan väldig strejkbrytare, liksom det är tur för en man att vara född rakryggad, medan hans bror är född med pucker.

Det är inte bra att ge mest för minst, inte bra att vara strejkbrytare. Ordet har fått en klick på sig överallt. A andra sidan, att vara icke-strejkbrytare, att ge minst för mest, brännmärkes allmänt som sniket, själviskt och okristligt. Så att hela världen råkar ur askan i elden, liksom den brittiske arbetaren. Det är förräderi mot kamraterna att vara strejkbrytare, och det är okristligt att icke vara det.

Eftersom det är illa ansett att ge minst för mest och att ge mest för minst, vad återstår då? Rättskaffensheten återstår, att ge lika för lika, det samma för det samma, varken mer eller mindre. Men denna rättskaffenshet kan samhället ej åstadkomma, så som det nu är beskaffat. Det är ej förenligt med det nuvarande samhällets natur att människorna fortfara att leva i detta konkurrenssamhälle, som slåss med tänder och naglar om föda och husrum (vilket är det samma som att kämpa med varandra om livet); så länge kommer strejkbrytaren att finnas. Hans vilja ”att leva” tvingar honom att existera. Han kan bli hånad och utskrattad av sina bröder, han kan bli misshandlad med stenar och käppar av de män som med sin överlägsna styrka och duktighet verka som strejkbrytare mot honom, liksom han idkar strejkbryteri mot dem genom längre arbetstid och lägre lön; men trots allt detta kommer han att finnas kvar och ge litet mera ”mest för minst” än de ge.

Maximumfrågan

För varje social rörelse eller utveckling måste det finnas en maximumgräns som den icke kan överskrida. Den civilisation som ej gör framsteg måste sjunka, och alltså, då utvecklingens maximum har nåtts i någon given riktning, måste samhället antingen gå tillbaka eller ändra riktningen för sin utveckling. Det har funnits många familjer inom människosläktet som i det kritiska skedet av sin ekonomiska utveckling ha misslyckats i att åstadkomma någon ändring i riktningen och tvingats att gå tillbaka. Besegrade i samma stund de nått sitt maximum, ha de glidit ut ur världsvimlet. Där fanns ingen plats för dem. Starkare medtävlare ha intagit deras plats, och de ha antingen multnat bort i glömska eller levat kvar för att krossas under de segrande rasernas järnhäl i den skoningslösaste kamp världen ännu har bevittnat. Men i denna kamp spela sköna kvinnor och ridderliga män ingen roll. Typer och ideal ha förändrats. Helena och Lancelot äro anakronismer. Slag utdelas och mottagas, och människor kämpa och dö, men icke för tron eller altaret. Helgedomar skändas, men det är icke templens helgedomar utan marknadstorgens. Profeter uppstå, men de profetera om priser och produkter. Drabbningar utkämpas, icke för heder och ära eller för troner och spiror, utan för dollars och cents och för avsättningsorter och växelkurser. Slughet är för mer än muskelstyrka, krigsledarna få dansa efter industriledarna pipa. Med ett ord, det blir en strid om herraväldet över världshandeln och den industriella suprematien.

Den strid vari vi ha invecklats karaktäriseras i första rummet därav att den är den första strid som sträcker sig över hela jorden. Ingen allmän rörelse bland människorna har varit så vitt utbredd, nått så långt i fjärran. Alla de antika folkens övervälde var rent lokalt, likaså Mace-doniens och Roms uppstigande till makten, vågsvallet av arabisk tapperhet och fanatism och medeltidens korståg till den Heliga graven. Men sedan den tiden har vår planet krympt ihop på ett enastående sätt. Homeros' värld, som begränsades av Medelhavets och Svarta havets stränder, var en långt större värld än vår nuvarande, som vi väga, mäta och värdera lika noga och lika lätt som om den vore ett barns boll. Ångan har gjort dess olika delar åtkomliga och dragit dem tätare tillsammans. Telegrafan övervinner tid och rum. Varje morgon får varje världsdela veta vad de andra världsdelarna tänka, planera eller göra. En upptäckt i ett tyskt laboratorium demonstreras i San Francisco inom tjugufyra timmar. En i Sydafrika skriven bok utkommer samtidigt i alla engelsktalande länder och är följande dag i översättarnas händer. En okänd Kinamissionärs eller en australisk whiskysmugglares död serveras över hela världen vid frukostbordet. Argentinas veteskörd eller Klondikes guldproduktion äro kända överallt där människor träffas och göra affärer. Sammankrympningen eller civilisationen har blivit sådan att den obetydligaste kontorist i vilken huvudstad som helst kan känna världen på pulsen. Planeten har sannerligen blivit mycket liten, och på grund därav kan ingen viktig rörelse stanna i det klimat eller det land där den först börjat.

Alltså är den ekonomiska och industriella rörelsen i våra dagar utbredd över hela världen. Den är en betydelsefull angelägenhet för varje folk. Ingen kan vårdslösa den. Den som gör det går under. Det har blivit en strid vars byte tillfaller den starke och endast den starkaste bland de starka. Då rörelsen nalkas sin höjdpunkt, påskyndas centralisationen och konkurrensen blir allt skarpare. Alla de tävlande nationerna kunna icke segra. Så länge rörelsen fortgår i sin nuvarande riktning, blir det icke allenast icke utrymme för alla, utan det utrymme som finns blir allt mindre och mindre; och då höjdpunkten är uppnådd, finns det icke alls något utrymme. Då har den kapitalistiska produktionen försträckt sig, och en ändring i riktningen blir oundviklig.

Åtskilliga frågor dyka upp: Vilket är det maximum av kommersiell utveckling som världen kan bära? Hur långt kan den exploateras? Hur stort kapital är nödvändigt? Kan tillräckligt kapital åstadkommas? En kort resumé av de sista hundra årens industriella historia torde vara

lämplig i detta skede av diskussionen. Den kapitalistiska produktionen i modärn mening var en följd av den industriella revolutionen i England under den senare hälften av sjuttonhundratalet. De stora uppfinningarna på den tiden voro både dess far och dess mor, medan Indiens plundrade rikedom, enligt vad mr Brooks Adams uppvisat, var en fruktsam bihustru. Om det icke varit en oväntad kapitalökning, skulle uppfinningarna ej ha kommit så bra i farten, till och med ångan skulle ha fått vänta i flera generationer i stället för att den nu genast blev den förnämsta drivkraften i de nya produktionsmetoderna. Den förbättrade tillämpningen av dessa uppfinningar under de första årtiondena av adertonhundratalet markerar övergången från hemarbete till fabrikkssystem och invigde kapitalismens tidevarv. Det storartade i denna revolution ligger till en del i det faktum att England ensamt hade hittat på medlen och utrustat sig med de maskiner varmed det skulle överlasta världsmarknaden. Den inhemska marknaden kunde ej förtära en tiondel av den inhemska produktionen. För att åstadkomma denna inhemska industri hade England offrat sitt åkerbruk. Det måste köpa sin föda utifrån, och för att kunna göra det måste det sälja sina varor utomlands.

Men kampen om handelssuprematien hade ännu ej börjat riktigt. England hade ingen rival. Dess flottor behärskade oceanen. Dess arméer och dess öläge gävo det fred. Det kunde fritt exploatera världen. I nära femtio år dominerade det den europeiska, amerikanska och indiska handeln, medan de stora krigerna som sedan vände upp och ned på samhället ödelade möjligen tävlande kapital och uppdrevo konsumtionen till det yttersta. Som banbrytare för de industridkande nationerna fick det alltså ett sådant försprång i den nya jakten efter rikedom, att det är först i våra dagar som de andra nationerna ha lyckats hinna upp England. År 1820 uppgick dess handelsomsättning (import och export) till 68 millioner pund; 1899 hade den ökat till 815 millioner pund – en ökning av 1200 procent.

I nära hundra år har Englands produktion lämnat överskott. Det har producerat långt mer än det konsumerar, och därigenom har dess kapital svällt ut. Detta kapital har placerats i dess företag hemma och i utlandet och i dess tonnage. År 1898 uppskattade fondbörsen det i utlandet placerade brittiska kapitalet till 1900 millioner pund. Men hand i hand med dess utländska placeringar har dess handelsbalans' debetsida sprungit i höjden. För de tio år som slutade med 1868 var dess årliga debetbalans i genomsnitt 52 millioner pund, för årtiondet som slutade med 1878 81 millioner pund, 1888 101 millioner pund och 1898 133 millioner pund. Under det enda året 1897 uppgick den till den vidunderliga summan 157 millioner pund.

Men Englands ogynnsamma handelsbalans är i och för sig ingenting att bli förskräckt för. Hitills har den betalats med förtjänsten på dess fraktfart och räntan på dess utländska kapitalplaceringar. Men vad som framkallar oro är att dess exporthandel har minskats i jämförelse med andra länders handelsutveckling utan en motsvarande minskning i importen och att dess säkerheter och utländska aktiva ej tyckas i stånd att bära det ökade trycket. Det tvingas att sälja dem för att uppehålla jämvikten. *London Times* anmärker dystert: "Vi träda in i det tjugonde århundradet, stadda i nedgång efter en lång period av livlig affärsverksamhet, höga löner, stora vinster och överflödande statsinkomster." Med andra ord, Englands mäktiga grepp om världens resurser och kapital håller på att slappna. Kontrollen över dess handel och bankdrift håller på att glida ur dess händer. Försäljningen av dess utländska valutor antyder att andra nationer äro i stånd att köpa dem och vidare att dessa andra nationer äro ivrigt i färd med att producera överskott.

Rörelsen har blivit allmän. En ständigt växande flod av kapital håller nu på att svalla upp och breda ut sig från land till land. Produktionen fördubblas, fyrdubblas. Det brukade vara så att de utarmade eller outvecklade nationerna vände sig till England då det gällde att låna, men nu tävlar Tyskland skarpt härvidlag. Frankrike har ingenting emot att låna stora summor till

Ryssland, och Österrike-Ungern har mera kapital än det behöver för sin utländska handelsbalans.

Förenta staterna ha ej heller underlåtit att övergå från gäldenärernas sida till borgenärernas. Även de ha blivit kloka i fråga om att producera överskott. De ha lyckats i sina ansträngningar att göra sig ekonomiskt oberoende. Eftersom de utgöra 5 procent av världens befolkning och producera 35 procent av världens föda, ha de betraktats som världens kornbod, men nu framträda de till allmän förvåning som världens fabrik. År 1888 uppgick deras fabriksvaruexport till 130,300,087 dollars, 1896 till 253,681,541 dollars, 1897 till 279,652,721 dollars, 1898 till 307,924,994 dollars, 1899 till 308,667,794 dollars och 1900 till 432,000,000 dollars. Beträffande deras växande gynnsamma handelsbalanser kan anmärkas att deras import icke allenast icke ökas, utan håller på att minskas för närvarande, medan deras export under det sista årtiondet har ökat med 72,4 procent. På tio år har deras import från Europa minskats från 474 millioner dollars till 439 millioner, medan deras export på samma tid har ökat från 682 millioner dollars till 1,111 millioner. Handelsbalansens kreditsaldo för 1895 var 75 millioner dollars, 1896 över 100 millioner, 1897 nära 300 millioner, 1898 615 millioner, 1899 530 millioner och 1900 648 millioner.

I fråga om järn, på vilket område Förenta staterna aldrig drömt om att kunna deltaga i den internationella tävlingen, befanns det att de 1893, lika mycket till sin egen som alla andras förvåning, hade sålt till lägre pris än engelsmännen på deras egen Londonmarknad. År 1894 fanns det blott ett enda amerikanskt lokomotiv i Storbritannien, men av de fem hundra lokomotiv som Förenta staterna sålde i utlandet 1902 köpte England mer än något annat land. Ryssland använder numera ett tusen av dem på sina egna järnbanor. En gång åtog de amerikanska tillverkarna sig att leverera ett lokomotiv på fyra och en halv månader för 9250 dollars, medan de engelska tillverkarna ville ha tjugufyra månader på sig för att leverera ett för 14,000 dollars. Clyde-skeppsbyggeriet ingav nyligen order på 150,000 ton plåt, varpå 250,000 dollars inbesparades, och det faller av sig självt att det är amerikanskt stål som användes till den nya underjordiska tunneln i London. Amerikanska verktyg äro utom tävlan över hela världen. Färdiggjorda stövlar och skor börja översvämma Europa – det samma är förhållandet med maskiner, cyklar, åkerbruksredskap och alla slags fabriksvaror. En korrespondent från Hamburg säger på tal om den amerikanska handelns invasion: ”I förbigående må nämnas att den skrivmaskin varpå denna artikel är skriven, liksom de tusen – nej, hundratusentals – andra som äro i bruk över hela världen, tillverkats i Amerika; att den står på ett amerikanskt bord i ett kontor möblerat med amerikanska pulpeter, bokskåp och stolar, vilka ej kunna göras i Europa för samma pris och av samma kvalitet, lika praktiska och lämpliga.”

Åren 1893 och 1894 nödgades Förenta staterna på grund av misstron mot utländskt kapital köpa tillbaka amerikanska säkerheter från utlandet; men 1897 och 1898 togo de tillbaka i utlandet anbragta amerikanska säkerheter, icke emedan de måste utan emedan de ville det. Och landet har icke allenast köpt igen sina egna säkerhetspapper, utan det har under de sista åtta åren uppträtt som köpare av de andra ländernas. På Londons, Paris' och Berlins marknader är det penningutlånare. Som det innehar det största guldförrådet i världen, söker världen i farans stund, då internationella finanskriser hota, sin räddning hos dess utlåningsförmåga.

Under några få snabba år ha Förenta staterna ryckt upp i första ledet där de stora industrialisationerna kämpa om det kommersiella och finansiella herraväldet. Siffrorna från kapplöpningen, vari de sprungit om England, äro intressanta:

År	Förenta staternas export	De förenade konungarikenas export
1875	497,263,737 dollars	1,08,497,000 dollars
1885	673,593,506 ”	1,03,124,000 ”
1895	807,742,415 ”	1,10,452,000 ”
1896	986,830,080 ”	1,16,671,000 ”
1897	1,079,834,296 ”	1,13,882,000 ”
1898	1,233,564,828 ”	1,13,642,000 ”
1899	1,253,466,000 ”	1,28,971,900 ”
1900	1,453,013,659 ”	1,41,348,000 ”

Mr Henry Demarest Lloyd har anmärkt: ”Då underrättelsen kom till Tyskland om den nya ståltrusten i Amerika, föllo järn- och stålbrukens aktier på Berlins börs.” Medan Europa har talat och drömt om den storhet som varit, ha Förenta ‘staterna tänkt, planerat och handlat för den storhet som skulle komma. Deras industriidkare och finanskungar ha strävat och knogat med att organisera och ge stadga åt produktion och transport.

Men detta har endast varit utvecklingsstadiet, uvertyren som orkestern har spelat. Med det tjugonde århundradet går ridån upp för pjäsen – en pjäs som skall ha mycket av komedi och mycket av tragedi och fått det träffande namnet ”Europas kapitalistiska erövring genom Amerika”. Nationer dö inte lätt, och en av Europas första åtgärder blir uppförandet av tullmurar. Men Amerika ger ett lämpligt svar, ty dess fabrikanter hålla redan på att anlägga verkstäder i Frankrike och Tyskland. Och då de tyska handelstidningarna vägrade att ta in amerikanska annonser, finga de sitt land översvämmat med braskande annonstavlor på äkta amerikanskt manér.

Leroy-Beaulieu, den franske nationalekonomen, predikar lidelsefullt en kommersiell sammanslutning av hela kontinenten mot Förenta staterna – en kommersiell allians som, förklarar han käckt, skulle bli en politisk allians. Och därvid är han icke ensam, ty han finner beredvillig sympati och kraftigt stöd hos Österrike, Italien och Tyskland. Lord Roseberry sade i ett tal inför Wolverhamptons handelskammare: ”Amerikanarna med sina stora och nästan oberäknliga resurser, sin skärpa och tilltagsenhet och sin väldiga folkmängd, som förmodligen kommer att uppgå till 100 millioner om tjugu år, jämte den plan de uppgjort till att insätta hopade rikedomar i stora kooperativa syndikat eller truster för att genomföra detta stora kommersiella krig, äro de fruktansvärdaste rivaler vi ha att vara rädda för.”

London Times säger: ”Det tjänar till ingenting att dölja det faktum att Storbritannien har blivit övertrumfat. Konkurrensen härleder sig ej från den överfyllnad som framkallats av felberäkningen av inhemska efterfrågan. Våra egna ståltillverkare veta bättre än så och äro uppskrämda. Den hotande konkurrensen på marknader som hittills varit våra egna kommer från en sådan produktionskraft som man hittills aldrig sett maken till.” ”Till och med den brittiska flottöverlägsenheten är i fara”, fortfar samma tidning, ”ty om vi förlora vår maskinsupremati, följer vår marinsupremati efter, så vida ej våra framgångsrika rivaler av gunst och nåd skona den tills vidare.”

”Och *Edinburgh Evening News* säger i dyster ton: ”Järn- och stålhandeln har gått ifrån oss. Då den konstlade blomstring som framkallats av vår egen regerings och de europeiska nationernas frikostighet mot krigsmakten upphör, skall halva antalet av de män som sysselsatts inom dessa industrier stå där på bar backe. Utsikterna äro skrämmande. Vilka lidanden måste ej utstås innan arbetarna förstå att det enda som återstår dem är emigration!”

Att det måste finnas en gräns för hopandet av kapital är tydligt. Räntans nedgång trots det att många nya användningar ha gjorts möjliga för kapitalet antyder hur stor ökningen är i överskottskapital. Denna räntenedgång överensstämmer med Bawerks lag för ”minskad vinst”. Det vill säga, då kapitalet som allt annat har blivit för rikligt, kan överskottet endast beräkna en mindre inbringande placering. Detta överskott, som ej kan avkasta så mycket som då kapitalet var mindre ymnigt, konkurrerar om säkra placeringar och tvingar ner räntan på allt kapital. Mr Charles A. Conant har väl skildrat hetsjakten efter säker placering, även under övervägande låga räntor. Efter kriget med Turkiet blev det av Storbritannien, Frankrike och Ryssland garanterade grekiska lånet fulltecknat med förvånande lätthet. Utan hänsyn till den ringa vinsten blev det i Paris erbjudna beloppet (41 millioner francs) tecknat tjugutre gånger om. Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Holland och de skandinaviska staterna ha alla under de senare åren förbundit sig att konvertera sina säkerheter från 5 procent till 4, från 4 1/2 procent till 3 1/2 och de 3 1/2 procenten till 3.

Storbritannien, Frankrike, Tyskland och Österrike-Ungern ha, enligt Internationella statistiska institutets beräkning 1895, ett kapital på fyrtiosex billioner placerat endast i säljbara säkerheter. Och ändå tecknade Paris sin andel av det grekiska lånet tjugutre gånger om! Med ett ord, pengar äro billiga. Andrew Carnegie och hans kamrater finanskungarna ge bort millioner årligen, men ändå stiger floden. Denna väldiga kapitallagring har möjliggjort svindelföretag, bedrägliga kombinationer, ohederliga företag, Hooleyism; men hur stora sådana stölder än må vara, ha de föga eller ingen effekt på minskandet av tillflödet. Den tid är förbi då överraskande upptäckter eller revolutioner i produktionsmetoden kunna hejda den växande kongestionen; detta sparade kapital kräver emellertid ett utlopp någonstädes, på något sätt.

Då en stor nation har rustat sig till att producera långt mera än den med den nuvarande produktfördelningen kan konsumera, söker den andra marknader för sina överskottsvaror. Då en annan nation befinner sig i samma förhållanden, blir följdén naturligtvis konkurrens om de andra marknaderna. Tillkomma nu en tredje, en fjärde, en femte och ytterligare andra nationer, blir frågan om överskottsvarornas fördelning allvarlig. Och då var och en av dessa nationer äger stora och växande massor av sysslolöst kapital, förutom det aktiva, och då själva de utländska marknader, om vilka de konkurrera, börja producera liknande varor för egen räkning, övergår frågan från det allvarliga stadiet och blir kritisk.

Aldrig har kampen om utländska marknader varit hetsigare än för närvarande (1905). De äro det enda stora utloppet för hopade varulager. Kapitalet drar ut på rov över hela världen och söker tillfällen att placera sig. Detta trängande behov av utländska marknader har till följd att stora kolonialvälden framträda i världshistorien. Men syftet är ej, liksom i forntiden, att kuva folk och länder för att komma åt deras produkter, utan för att få privilegiet att sälja produkter till dem. Förr gick teorien ut på att kolonien hade moderlandet att tacka för sin tillvaro och blomstring, men nu är det moderlandet som har kolonien att tacka för sin tillvaro och blomstring. Och i framtiden, då denna stödjande koloni tillväxt i visdom och producerar överskottsvaror och sänder dem tillbaka till försäljning i moderlandet, hur går det då? Då har världen exploaterats och den kapitalistiska produktionen har uppnått maximum av sin utveckling.

Utländska marknader och outvecklade länder fördröja i vidsträckt mån detta ögonblick. De av naturen gynnade delarna av jordytan äro redan upptagna, ehuru många sådana traktors resurser ännu äro orörda. Att de icke för längesedan ha fråntagits de barbariska och urartade folk som rå om dem beror icke på sådana folks krigiska duglighet, utan på de industriella nationernas avundsjuka vaksamhet. Makterna hålla varandra tillbaka. Turken lever emedan man ännu ej fått klart för sig sättet att i all sämja fördela honom mellan makterna. Och fastän Förenta staterna kommit sist, motsätta de sig delningen av Kina och träder med sin väldiga massa emellan de hungriga nationerna och de brokiga spanska republikerna. Kapitalet står i

vägen för sig självt, sväller och sväller till det oundvikliga ögonblick då det skall spränga alla band och omotståndligt översvämma sådana ofantliga sträckor som Kina och Sydamerika. Sedan finns det ej längre några världar att exploatera, och kapitalismen kommer antingen att falla samman krossad under sin egen tyngd, eller också skall en rikttningsförändring äga rum som inleder ett nytt skede i historien.

Den fjärran Östern erbjuder ett belysande skådespel. Medan Västerens nationer hungrigt tränga på, medan Kinas delning sammanhänger med ropet på inflytelsesfärer och den öppna dörren, äro även andra krafter stadda i verksamhet. De unga folken i Västern tränga icke allenast de gamla mot väggen, utan själva Östern håller på att vakna, Amerikas handel rycker framåt, och brittisk handel förlorar terräng, medan Japan, Kina och Indien själva gripa in i spelet.

År 1893 importerades 100,000 radsåningsmaskiner till Kina; 1897 349,000. År 1893 importerades 252,000 stycken amerikansk lärft mot 71,000 brittiska, men 1879 importerades 566,000 stycken amerikansk lärft mot endast 10,000 brittiska. Handeln med bomullsvävnader och garn (som utgör 40 procent av hela handeln med Kina) utvisar en anmärkningsvärd stegring för Förenta staterna. Under de sista tio åren har Amerika ökat sin import av enfärgade vävnader med 121 procent beträffande kvantitet och 591/2 procent i värde, medan Englands och Indiens sammanlagt ha förlorat 133/4 procent i kvantitet och 8 procent i värde. Lord Charles Beresford, ur vars "Kinas sönderfallande" dessa siffror äro tagna, uppvisar att engelskt garn har gått tillbaka och indiskt ryckt fram i första ledet. År 1897 importerades 140,000 peculs* indiskt garn, 180,000 japanskt, 4,500 i Shanghai spunnet och 700 engelskt.

Japan, som först nyligen frigjort sig från shogunatets medeltidsaktiga styrelse och i ett enda slag ryckt till sig Occidentens vetenskapliga insikter och kultur, visar redan nu vilken skicklighet det har förvärvat sig i att producera överskottsvaror och bereder sig till att i morgon spela den roll gentemot Asien som England spelade mot Europa för hundra år sedan. Att den ändring i världsaffärerna som dessa hundra år åstadkommit skall hindra Japan från att lyckas är alldeles tydligt; men det är lika tydligt att den ej kan hindra det från att spela huvudrollen i det industriella drama som har börjat på Österns skådebana. Japans import i Newchangs hamn 1891 uppgick till endast 22,000 taels, men 1897 hade den ökat till 280,000 taels. I fråga om industrivaror, från tändstickor och alla slags ur till rullande järnvägsmaterial, har det redan tillfogat sina konkurrenter på de asiatiska marknaderna svåra stötar, och detta medan det faktiskt ännu befinner sig i sin produktions förberedande stadium. Innan kort skall det också i sin tur bidra till världskapitalets växande massa.

Apropå Storbritannien, den väldiga handelsmakten som så länge behärskat den asiatiska handeln, säger lord. Charles Beresford: "Men konkurrensen börjar nu göra sig kännbar; den brittiske köpmannens energi ha även andra nationaliteter förvärvat sig. Kinesernas konkurrens och ångans införande i landet förena sig om att framkalla ändrade förhållanden i Kina." Men långt mera olycksbådande är hans klagande ton då han säger: "Nya industrier måste tillgripas, och jag skulle särskilt vilja inrikta den brittiske handelsmannens uppmärksamhet på att ju mera infödingarna tävla med den brittiske fabrikanter i fråga om vissa varor, desto flera maskiner komma de att behöva, och ordena på dessa maskiner skola komma vårt land till godo, om våra maskintillverkare äro tillräckligt energiska."

Orienten börjar nu visa vilken viktig faktor det kommer att bli, under Västerens överinseende, i fråga om att skapa överskottsvaror. Till och med innan de skrankor, som hålla Västerens kapital tillbaka, äro borttagna, skall Östern vara på god väg att bli exploaterad. En granskning av lord Beresfords rapport till handelskammaren visar först och främst att Östern börjar

---

* En pecul = 601/2 kilogram

tillverka varor åt sig själv, och för det andra att det artar sig till en skarp konkurrens i Västern om rätten att sälja de erforderliga maskinerna. Då framställer sig den skoningslösa frågan:

Vad skall Västern göra då den har levererat dessa maskiner? Och då icke allenast Östern, utan alla de nu utvecklade länderna framträda med överskottsvaror i sina händer inför de gamla industrinationerna, har den kapitalistiska produktionen uppnått sitt maximum av utveckling.

Men före den tiden måste det komma en period som tvingar en att stanna och hämta andan. En ny romantik, olik all annan, den ekonomiska romantiken, skall uppstå. Jordens nationer skola kläda sig i harnesk för världsväldets lockelse. Makter skola stiga och falla, väldiga koalitioner skola skapas och upplösas av händelsernas svindlande fart. Vasallnationer och kuvade länder skola slungas fram och tillbaka som andra handelsvaror. Och på grund av den oundvikliga flyttningen av de ekonomiska medelpunkterna är det antagligt att befolkningarna skola, strömma av och an som de en gång gjorde från södra till norra England vid fabriksstädernas uppsving, eller från gamla världen till den nya. Kolossala företag skola uttänkas och genomföras, kapitalsammanslagningar och arbetarförbund skola stiftas i jättelik skala. Koncentration och organisation skall åstadkommas på hittills oantat sätt. Den nation som vill hålla huvudet över vattnet måste noga avpassa tillgång och efterfrågan och hindra spillage ända in i det allra minsta. Levnadsstandarden kommer sannolikt att sänkas för millioner människor. Med kapitalets ökning, konkurrensen om säker placering och det därav framkallade räntefallet, skulle den arbetsgivare som nu för tiden har ganska goda inkomster då knappt kunna försörja sig nödortfigt. Arbetarklasserna skulle ej längre kunna spara något till sin ålderdom. Och liksom Italiens handelsstäder gingo under då handeln gled ur deras händer vid upptäckten av den nya vägen till Indien runt Godahoppsudden, skall det komma tider av skräck för sådana nationer som ej ha lyckats bemäktiga sig världsväldet. I denna givna riktning ha de nått sitt maximum av utveckling, innan hela världen har nått sitt i samma riktning. Det blir ej längre rum för dem. Men om de kunna överleva slaget att ha blivit utträngda från världsindustriens vädjobana, kan en ändring i riktningen lätt åstadkommas. Att de urartade och barbariska folken skola bli krossade är mycket antagligt, liksom att de kraftiga raserna skola leva kvar och inträda i det övergångsskede vartill världen slutligen måste komma.

Denna förändring i riktningen måste antingen leda till industriella oligarkier eller till socialism. Antingen skall de enskilda sammanslutningarnas verksamhet växa tills den lägger beslag på centralstyrelsen, eller också skall styrelsens verksamhet växa tills den suger till sig sammanslutningarna. Mycket skulle kunna sägas om oligarkiernas utsikter. Om en gammal fabriksnation förlorar sin utrikeshandel, kan man tryggt förutsäga att det kommer att göras en kraftig ansträngning att bygga upp en socialistisk regering, men därav följer icke att denna ansträngning krönes med framgång. Då den penningstarka klassen råder över staten och dess inkomster och alla existensmedel och vakar över sina egna intressen med avundsjuk iver, är det alls icke omöjligt att stark kaption kan läggas på massorna tills krisen är förbi. Det har hänt förr. Det finns intet skäl för att det inte skulle kunna hända ännu en gång. I slutet av förra århundradet krossades en sådan rörelse genom sin egen dårskap och omogenhet. År 1871 utrotade de ekonomiska ledarnas soldater en hel generation av kämpande socialister.

Sedan krisen väl gått över, skulle den styrande klassen, alltjämt användande kaptionen för säkerhets skull, gripa sig an med att återställa ordningen och åstadkomma jämvikt mellan produktion och konsumtion. I besittning av monopol på säkra placeringar skulle den inrikta de stora massorna av improduktivt kapital icke på att producera mera överskottsvaror, utan på att åstadkomma ständiga förbättringar som skulle ge folket sysselsättning och göra det belåtet med sakernas nya ordning. Landsvägar, parker, offentliga byggnader och monument kunde bli resultatet, och det vore ej heller ur vägen att ge arbetarna bättre verkstäder och hem. Sådant

skulle i och för sig vara socialistiskt, fränsett att det skulle utföras. av oligarkerna, en klass för sig. Då räntan gått ner till noll och det ej finnes någon användning för enstaka kapital, skulle folkets besparingar helt och hållet upphöra och ålderdomspensioner bli en nödvändig följd. Det är också en logisk följd av ett sådant system att då befolkningen börjar utöva tryck på existensmedlen (eftersom den omöjliga kan sprida sig åt andra håll), minskas de lägre klassernas födelsesiffror. Det måste ske antingen genom deras eget initiativ eller genom regeringsåtgärder, och det skall komma att ske. Med andra ord, oligarkien skulle vara det samma som arbetets kapitalisering och hela befolkningens förslavande. Men det skulle bli en vackrare och rättvisare form av slaveri än världen hittills skådat. Lön och konsumtion per capita skulle ökas och om man höll födelseprocenten inom strängt utstakade gränser, finns det intet skäl varför inte ett sådant land skulle bli styrt på detta sätt under många släktled.

A andra sidan, då jordens kapitalistiska exploatering nalkas sitt maximum och länder trängas ut från utrikeshandelns områden, är det högst sannolikt att de skulle komma att ändra sin riktning åt det socialistiska hållet. Om teorien för kollektiv besittning och handling då dök upp för första gången, skulle en sådan rörelse ha föga utsikter att lyckas. Men det är icke fallet. Socialismens lära har blomstrat och växt under hela det nittonde århundradet, dess grundsatser ha predikats var helst arbetets och kapitalets intressen råkat i strid, och den har fått praktisk tillämpning då och då genom statens övertagande av funktioner som alltid uteslutande tillhört individen.

Då den kapitalistiska produktionen har uppnått sitt utvecklingsmaximum, står den vid en korsväg, och kapitelkraften å ena sidan och arbetarnas bildnings- och klokhetsgrad å den andra skola avgöra vilkendera vägen samhället skall välja. Tack vare massornas tröghet är det möjligt att hela världen med tiden kan komma att bli behärskad av en grupp industriella oligarkier eller av en stor oligarki, men det är icke sannolikt. Att enstaka oligarkier kunna blomstra till en viss tid är mycket möjligt, men att de fortfarande komma att göra det är högst osannolikt. Den långa följden av tidsåldrar har icke allenast lett till människornas höjande, utan också till menige mans höjande. Från slavens eller den jordbundne livegnes villkor har han höjt sig till de högsta platser inom det modärna samhället, trappsteg efter trappsteg, medan kungarnas gudomliga rätt vittrat bort och troner brakat samman. Att han gjort detta endast för att slutligen hemfalla åt ständigt slaveri under industrioligarkerna är någonting varemot hela hans förflutna strider. Menige man är värd en bättre framtid, eller också är han ej värd sitt förflutna.

Anmärkning. Ovanstående artikel skrevs så långt tillbaka i tiden som 1898. Den enda ändringen däri är att några statistiska uppgifter fullföljts ända till 1900. Den har haft ett egendomligt öde ur ekonomisk synpunkt. Den antogs genast av en bland de förnämsta tidskrifterna och honorerades. Redaktören erkände att det var "en av dessa artiklar som man ej gärna kunde släppa ifrån sig sedan man väl kommit över den". Han lovade frivilligt att trycka den genast. Sedan blev redaktören rädd för dess radikalism, och utan hänsyn till att han redan betalat den uraklät han att offentliggöra den. Och fastän den bjöds ut på många håll, kunde ingen annan utgivare av borgerliga pressalster ta mod till sig och ge ut den. Efter sju år är det alltså nu (1905) första gången den tryckes.

Recension

Två mäktiga böcker äro Ghents "Vår välvilliga feodalism" och Brooks' "Oron i samhället". I bägge dessa böcker behandlas de motsatta sidorna av arbetarproblemet; författaren riktar sig med farhågor mot det parti han är rädd för och betraktar med ogillande. Det ser ut som om de satt sig till uppgift att, till en varning, jämföra utslagen av två stridiga samhällskrafter. Mr Ghent, som sympatiserar med den socialistiska rörelsen, följer med cynisk förskräckelse varje aggressiv handling av kapitalistklassen. Mr Brooks, som ivrar för kapitalistsystemets bibe-

hållande så länge som möjligt, följer med djup ovilja varje aggressiv handling av arbetet och socialistföreningarna. Mr Ghent skildrar arbetets snöpning genom kapitalet, och mr Brooks skildrar det självständiga konkurrerande kapitalets snöpning genom arbetet. Med ett ord, var och en företräder det ena av de båda partier som nu bereda sig att börja en kamp så storartad att till och med franska revolutionen är obetydlig bredvid den; ty denna kamp är, för första gången i historien, ej inskränkt till någon viss del av jorden, utan breder ut sig över den hel och hållen.

Begynnande med det påståendet att samhället för närvarande befinner sig i jäsning, ser nu Ghent det hastigt kristallisera sig till ett tillstånd som bäst kan skildras som ett slags välvillig feodalism. Han skrattar föraktfullt åt något omedelbart förverkligande av den marxistiska drömmen, medan Tolstoys utopier och Krapotkins kommunistiska sammanslagning av butik och lantgård är för vild för att förtjäna något beaktande. Det kommande tillstånd som nu Ghent skildrar är ett kapitalisternas klassvälde. Arbetet kommer att inta sin bestämde plats som en beroende klass, som lever i ett tillstånd av maskinslaveri ungefär jämförligt med medeltidens bundenhet vid torvan. Det vill säga, arbetet kommer att bli bundet vid maskinen, ehuru mindre strängt, ungefär på samma sätt som de forna trälarna voro bundna vid jorden. Han säger: "Bundenhet vid jorden var livegenskapens basis under den gamla regimen, bundenhet vid arbetet kommer att bli livegenskapens grundval under den nya."

I toppen av det nya samhället tronar magnaten, den nye feodalbaronen; nederst påträffas avskrapet och de odugliga. Det nya samhället indelar han på följande sätt:

1. Baronerna, med olika rang efter sin förmögenhet.
  2. Lagstiftare och ämbetsmän. (Denna klass omfattar redaktörer av "aktningsvärda" och "pålitliga" tidningar, präster i "sammällsbevarande" och "förmögna" kyrkosamfund, professorer och lärare vid doterade akademier och skolor, juristkåren i sin helhet och de flesta domare och politiker.)
  3. De som ägna sig åt ren och tillämpad vetenskap, konstnärer och läkare.
  4. Företagare, direktörer för stora industrier, en avlönad klass.
  5. Förmän och uppsyningsmän. Denna klass har hittills mest rekryterats bland de skickliga arbetarna, men med ökad teknisk skolbildning och utvecklingen av en bestämd kast kommer den sannolikt att få en helt annan sammansättning.
  6. Städernas och köpingarnas livegna, mer eller mindre fast anställda, som utföra svårare arbeten och delvis äro skyddade genom organisation.
  7. Städernas och köpingarnas livegna som utföra enklare arbeten och ej skyddas av någon organisation. De omfatta kroppsarbetare, tjänare och skrivare.
  8. De livegna på herregods och stora lantgårdar, i gruvor och skogar.
  9. Småbrukare (med egen jord), småhandlare och hantverkare.
  10. Arrendatorer på herregods och stora lantgårdar (motsvarande den gamla feodalismens "fria brukare")
  11. Backstusittare.
  12. Landstrykare, tillfälligt anställda löshjon, arbetslösa – avskrapet i städerna och på landet."
- "Den nya feodalismen kommer att, som de flesta autokratier, icke allenast befördra konsterna, utan också ett visst slags lärdom – i synnerhet den som antages ej väcka oro hos massorna. En framtidens Marsh, Cope eller Le Comte kommer att frikostigt understödjas och får fritt

upptäcka vad han vill, likaså en Edison och en Marconi. Men de finge ej blanda sig i något som stod i samband med social vetenskap.”

Det måste erkännas att mr Ghents argument äro skickligt funna och framställda. De måste läsas för att bli rätt uppskattade. Som ett exempel på hans stil – på samma gång en del av hans argumentering – må följande anföras:

”Den nya feodalismen kommer endast att bli ett logiskt resultat av de nuvarande tendenserna och förhållandena. Alla samhällen utveckla sig naturligt ur sina föregångare. I sociologien liksom i biologien finns det ingen cell utan modercell. Varje generations samhälle utvecklar en mängd naturliga och förvärvade skiftningar, och ur dessa framgår det följande samhället genom en blandning av naturligt och medvetet urval. Den nya ordningen kommer ej att i något viktigt avseende skilja sig från den nuvarande annat än genom en fullständigare utveckling av dess mera framträdande drag. En besökande från en annan planet, som hade känt till den gamla ordningen och finge se den nya, skulle endast iakttaga få förändringar. *Alter et idem* – en annan men ändå den samma – skulle han säga. Från magnat till baron, från arbetare till livegen, från publicist till lagstiftare och ämbetsman, bli förändringarna i ställning och uppgifter så obetydliga att endast det skarpaste öga kan upptäcka dem.”

För att visa hur välvillig och vacker denna vår nya feodalism blir säger mr Ghent slutligen: ”Fred och stabilitet kommer den att upprätthålla under alla omständigheter, och massan, som kommer ihåg det förflutnas kaos, oro och osäkerhet, skall välsigna dess styrelse. Duglighet – förmågan att åstadkomma något – skall äntligen belönas efter förtjänst, ty de dugliga ha ärvt jorden och dess rikedomar. De laglydiga, vilkas lycka är större och vilkas välfärd fullständigare bevaras då de äro styrda än då de styra – som en filosof på nittonhundratalet har sagt –, inneha en trygg och lycklig ställning i staten som, enligt vad förståndet och erfarenheten lära dem, är deras av Gud tilldelade lott. De ha det bra; och om också det patriarkaliska idealet en vinstock och ett fikonträd för var och en ännu ej uppnåtts, har åtminstone var och en sin arrenderade jordbit eller sin hyrda cell i en stadsfastighet. Bröd och skådespel ges frikostigt till den som är förtjänt därav, och vad de icke-förtjänta beträffar skörda de endast lönen för sin nesa och sitt högmod. Ordning råder, var och en har sin rättvist utskiftade andel, och staten lever trygg, svept i lagens täckande mantel.” Mr Brooks däremot ser i den sociala jäsningen uppkomsten, söndersplittringen och den nya uppkomsten av ett nytt samhälle i olycksbådande former, den direkta motsatsen till den välvilliga feodalismen. Han bävar för den brådska oförskräcktheten hos kapitalisterna som bekämpa fackföreningarna, ty på grund av denna brådska fruktar han storligen att arbetet skall drivas till att ge sina syften och sin kraft luft i politiska uttryck, som oundvikligen skola bli socialistiska uttryck.

För att hålla socialismens stigande flod nere predikar han för kapitalisterna större undfallenhet och välvilja. De få ej längre göra anspråk på rätten att sköta sina egna affärer, trycka ned arbetarens levnadsstandard för att öka vinsten, diktera arbetsvillkor för de enskilda arbetarna, känna berättigad harm då det organiserade arbetet ingriper i deras affär. Kapitalisten får ej längre säga ”min” affär eller ens tänka ”min” affär; han måste säga ”vår” affär och även tänka ”vår” affär, hålla till godo med arbetet som en kompanjon, vars röst måste höras. Och om kapitalisterna ej bli mera undfallande och välvilliga i sitt beteende mot arbetet, kommer arbetet att förvandlas till en fiende och utkräva en fruktansvärd politisk hämnd, och den nuvarande sociala jäsningen stelnar till ett tillstånd av socialism.

Mr Brooks drömmer om ett samhälle åt vilket mr Ghent rynkar på näsan som ”en något modifierad individualism, där varje individ erhåller den rättvisa lönen för sin duglighet och sina tjänster.” För att detta lyckliga tillstånd skall uppnås ålägger mr Brooks kapitalisterna försiktighet i deras förhållande till arbetarna. ”Om den socialistiska andan skall kunna hållas inom skrankorna här i landet, måste sådana tilltag (antracitstrejken) behandlas med den

yttersta varsamhet.” Det vill säga, för att hindra socialismens framryckning erfordras en stor, en större dosis av mr Ghents *välvilja*.

Om och omigen talar mr Brooks om den fara han ser i brutal behandling av arbetarna. ”Det är icke sannolikt att arbetsgivarna kunna tillintetgöra fackföreningsrörelsen i Förenta staterna. Skickliga och förtvivilade försök skola emellertid komma att göras, om vi med fackföreningsrörelsen mena de kraftiga och beslutsamma organisationernas odisciplinerade och aggressiva taktik. Om kapitalet skulle visa sig övermäktigt i denna strid, är resultatet lätt att förutse. Arbetsgivarna behöva endast övertyga de organiserade arbetarna att de ej kunna hålla stånd mot kapitalisterna, och hela den energi som nu ägnas föreningsrörelsen kommer att vända sig till en aggressiv politisk socialism. Det blir ej den harmlösa sympati för ökat inflytande på stadens och statens angelägenheter som fackföreningarna redan nu visa; det blir en sjudande politisk kraft åsyftande att använda alla taxeringens vapen mot de rika.”

”Den mest handlingskraftiga idéströmning som nu gynnar socialismen här i landet är den vanvettiga avsikten att beröva arbetarorganisationerna de fullständiga rättigheter som tillkomma fackföreningarna som sådana.”

”Det som överbevisar en fackförening att den ej kan vinna sitt ändamål driver den i socialismens armar. Under långa strejker i städer som t. ex. Malboro och Brookfield lida starka fackföreningar nederlag. Hundratals arbetare lämna dessa städer och bege sig till skocentra som Brockton, där de nu rösta med socialisterna. Den socialistiska borgmästaren i denna stad säger: ”Folket som nu kommer till oss från städer där de ha fått grundligt med stryk i en strejk hör till våra mest aktiva socialister. Den bitterhet som alstras av denna känsla av nederlag omsättes i politik, och så kommer det att gå över hela landet, om arbetarorganisationerna berövas sina rättigheter.”

«Kapitalets fiendskap mot fackföreningarna ses med skadeglädje av varje begåvad socialist bland oss. Varje fackförening som blir slagen eller tappar modet i kampen är en mognande frukt för socialismen.”

”Den verkliga fara vi nu gå till mötes är den hotande klasskampen. Om kapitalismen envisas med sin politik att motarbeta den amerikanske arbetarens sparsamhetstendenser, vilka åsyfta att skaffa honom behagligare förhållanden och större ledighet, komma alla klasskampens faktorer att växa till bland oss.”

”Om vi förödmjuka det bästa i fackföreningsrörelsen, ha vi socialismen i dess värsta form ohjälpligt över oss.”

Denna arbetarklassens starka dragningskraft till socialismen är vad mr Brooks kallar ”oron i samhället”, och han hoppas få se de republikanska, de Cleveland-demokratiska och de konservativa rikmansintressena ”sluta förbund mot denna gemensamma fiende”, som är socialismen. Och han är ej höjd över att känna en allvarlig och väl behärskad förtjusning, var helst den socialistiske doktrinären stöter på motstånd hos män som försöka idka kooperation mitt upp i konkurrenssystemet, som t. ex. i Belgien.

Icke desto mindre ser han flyktiga glimtar av en ytterliggående och tyranniskt välvillig feodalism som mycket påminner om mr Ghents. Han säger:

”Jag frågade en av de största arbetsgivarna i sydstaterna om han var rädd för fackföreningarna. ‘Nej’, sade han, ‘det är ett gott resultat av rasfördomarna, att negern så småningom sätter oss i stånd att försvaga fackföreningarna så att de ej kunna skada oss. Med negern kunna vi hålla lönerna nere och hindra för mycket organisation.’”

”Det är i denna anda taktiken måste anläggas. Om dessa planer skulle lyckas, kan det endast leda till ett resultat – det ofantliga förstärkandet av en plutokratisk förvaltning i toppen,

betjänad av en härskara av högt avlönade medhjälpare, med en elit av skickliga och väl betalda arbetare, men det hela vilande på vad som övervägande skulle bli en trälkast av lågt avlönade arbetare – och denna massa hållen i tukt av en oftare använd militärstyrka.”

Som en kort sammanfattning av dessa båda märkliga böcker kan man säga, att mr Ghent är orolig (fastän han ej säger det rent ut) över det alltför stora sociala lugnet inom samhället som gör det möjligt för kapitalisterna att forma det nya samhället efter sitt gottfinnande; och att mr Brooks är orolig (och det säger han rent ut) över den sociala oro som hotar den modifierade individualism, vartill han skulle vilja se samhället utveckla sig. Mr Ghent ser kapitalistklassen svinga sig upp till att behärska staten och den arbetande klassen; mr Brooks ser den arbetande klassen svinga sig upp till att behärska staten och kapitalistklassen. Den ene är rädd för faderligheten hos en klass, den andre för massans tyranni.

Behovet av en ny utvecklingslag

Evolutionen är ej längre blott en hypotes på försök. Ett i sänder, steg för steg, har varje avdelning och underavdelning av vetenskapen bidragit med sina bevis, tills saken nu är fullständigt utredd och domen avkunnad. Medan det ännu råder meningsutbyte angående evolutionens metod, har man icke desto mindre utan tvekan antagit evolutionen som en process utgörande en tillräcklig förklaring på alla biologiska fenomen, all livets differentiering i vitt åtskilda arter, familjer och till och med riken. Likaså har man antagit dess utvecklingslag: *Att i kampen för tillvaron de starka och väl utrustade och avkomman av de starka och väl utrustade ha större utsikter att bli vid liv än de svaga och mindre väl utrustade och avkomman av de svaga och mindre väl utrustade.*

Det är i artens kamp mot andra arter och mot alla andra fientliga krafter i omgivningen som denna lag verkar; även i kampen mellan individerna av samma art. I denna kamp, som gäller föda och husrum, måste de svaga individerna tydligen kunna skaffa sig mindre föda och husrum än de starka. På grund därav slappas deras grepp om livet och de driva bort. Och av samma skäl, att de ej kunna skaffa sig lämplig föda och skydd, kunna ej de svaga ge sin avkomma samma möjligheter att bli vid liv som de starka kunna ge sin. Och eftersom de svaga ha en tendens att avla svaghet, befrias arten alltjämt från sina odugliga medlemmar.

På grund härav premieras alltså styrkan, och så länge striden om föda och husrum pågår, precis så länge ökas varje generations genomsnittstyrka. Om å andra sidan förhållandena skulle ändras så att alla och allas avkomma, de svaga så väl som de starka, ha lika goda utsikter att bli vid liv, då börjar genast varje generations genomsnittstyrka att avtaga. Men inom djurvärlden har ännu aldrig ett sådant förhållande inträtt. Det naturliga urvalet har alltid varit rådande. De starka och deras avkomma ha alltid fortlevat på bekostnad av de svaga. Denna utvecklingslag har under hela det förflutna tillämpats på allt liv; den verkar ännu i dag, och det är ej förhastat att säga att den kommer att verka i framtiden – åtminstone på allt liv som befinner sig i naturtillståndet.

Ehuru människan intar en så framskjuten plats inom djurriket och är i stånd att påverka omgivningen och omskapa den efter sina ändamål, är hon likväl fortfarande slav under samma utvecklingslag. Det sociala urval hon är underkastad är endast en annan form av det naturliga urvalet. Inom vissa trånga gränser ändrar människan visserligen kampen för tillvaron och gör livsföringen mindre vanskelig för de svaga. De allra svagaste, sjuka och oförmögna inhysas på sjukhus och vårdanstalter. Styrkan hos de farligt starka dämpas, då den är fientlig mot samhället, genom straffarbete och fängelser. De närsynta förses med glasögon och de sjuka (då de kunna betala) med sanatorier. Pestalstrande träsk uttorkas, farsoter hejdas och olyckor förebyggas. Men i alla fall fortleva de starka och deras avkomma, och de svaga utrotas. De hjärnstarka männen äro härskare nu som förr. De råda över samhället och dra till sig sam-

hällets rikedomar. Med denna rikedom hålla de sig uppe och utrusta sin avkomma till kampen. De bygga sina hem på hälsosamma ställen, köpa den bästa frukt, det bästa kött, de bästa grönsaker marknaden har att erbjuda och köpa sig tjänster av fackmännens mest framstående och kunniga medlemmar. Den svage mannen är liksom förr tjänaren som utför sin husbondes befallningar. Ju svagare och mindre duglig han är, desto tarvligare är hans lön. De svagaste arbeta för att uppehålla livet (då de kunna få arbete), bo i osunda kyffan, leva på dålig och otillräcklig föda, djupast ner i det mänskliga eländets avgrunder. Deras grepp om livet är sannerligen osäkert, deras dödlighetssiffra ofantlig – och bland deras barn är den rent av förfärande hög.

Att några skola vara födda till privilegier och andra till uselhet för att släktet skall gå framåt är grymt och sorgligt, men så är det i alla fall. Sovrandet av människosjälar, somliga till fetma och löjen, andra till magerhet och tårar, är för visso en hjärtlös valprocess – lika hjärtlös som den är naturlig. Och trots alla sina underbara bragder och gärningar har människosläktet ännu ej lyckats komma ifrån denna process. Att det är oförmöget att göra detta kan man ej våga påstå. Det är inte allenast i stånd till det, utan hela samhällets tendens går i den riktningen. Alla sociala krafter driva människan mot en tid då den gamla urvalslagen skall upphävas. Det finns ingen möjlighet att undgå detta, så vida icke alldeles otänkbara katastrofer och omvälvningar komma emellan. Det är ofrånkomligt. Det är ofrånkomligt emedan menige man fordrar det. Det tjugonde århundradet, säger menige man, är hans dag, gemene mans dag eller rättare sagt dagryningen till gemene mans dag.

Det kan ej heller förnekas. Han har sannolikheten på sin sida. De föregående århundradena, och särskilt det nittonde, ha karakteriserats av menige mans uppsving. Från slaveri till livegenskap och från livegenskap till vad han med bitterhet kallar ”löneslaveri” har han svingat sig upp. Aldrig var han så stark som han är i dag och aldrig så hotande. Han utför arbetet i världen, och han börjar bli medveten härom. Världen kan icke reda sig utan honom, och även det börjar han bli medveten av. All det förflutnas människokunskap, alla vetenskapliga upptäckter, regeringsexperiment och mekaniska uppfinningar ha befordrat hans framryckning. Hans levnadsstandard är högre. Den undervisning han får i folkskolan skulle komma en prins för tusen år sedan att blygas. Hans civila och religiösa frihet gör honom till en fri man och hans röstsedel gör honom till hans förmäns jämlike. Och allt detta har bidragit till att göra honom medveten, medveten av sig själv och sin klass. Han ser sig omkring och börjar tvivla på den gamla utvecklingslagen. Den är grym och orättvis, börjar han förklara. Den är en anakronism. Den skall avskaffas. Varför skall det finnas en enda tom mage i hela världen, då tio mäns arbete kan föda hundra? Vad betyder det att min bror inte är lika stark som jag? Han har inte syndat. Varför skulle han hungra – han och hans oskyldiga barn? Bort med den gamla lagen. Det finns föda och husrum för alla, därför skola alla ha föda och husrum.

Så snart arbetet har blivit medvetet, har det organiserat sig. Dessa klassmedvetnas ärelystnad går ut på att rörelsen skall bli allmän, att allt arbete skall bli medvetet av sig självt och sina klassintressen. Och den dag som får bevittna arbetets solidaritet, säga de triumferande, skall bli en dag då arbetet behärskar världen. Detta växande medvetande har lett till organiserande av två rörelser, båda självständiga och åtskilda, men båda konvergerande mot ett gemensamt mål – den ena, arbetarrörelsen, känd under namnet fackföreningsrörelsen; den andra, den politiska rörelsen, kallad socialism. Båda äro bistra och tysta krafter, okända för den stora allmänheten utom i krisögonblick. Den slumrande arbetsjätten omta las föga av den kapitalistiska pressen, och då han rör på sig oroligt, är det tillräckligt med en spalt övrig, ovilja och avsky.

Det är endast då och då, efter långa perioder av tystnad, som arbetarrörelsen gör sig påmind. Allt är lugnt. Den hyggliga gamla världen rullar vidare, och de borgerliga arbetsgivarna klippa sina kuponger i siratlig belåtenhet. Men de bistra, tysta krafterna äro i verksamhet. Plötsligt,

som en blixtnad från klar himmel, inträffar en industriell urspårning. Från hav till hav upphöra en lång järnvägskedjas hjul att rulla. En kvarts miljon gruvarbetare kasta bort spett och spade och håna solen med sina bleka, anemiska ansikten. Spårvagnarna i en myllrande storstad stå sysslösa, maskinlarmet i väldiga verkstäder dör bort och tystnar. Det blir oro och panik. Mordbrand och dråp inträffa. Man hör skrik i natten, hetsig vrede och plötslig död. Fredliga städer skrämmas upp av gevärssmällor och kulsprutors smattrande, och de rysande människornas hjärtan förfäras av dynamitskrällor. Det råder brådska och uppståndelse. Telegraftrådarna hållas vitglödande mellan regeringens centrum och oroshärden. Statscheferna grubbla allvarligt och ge råd, och statsguvernörerna tigga och be. Man samlar milis, drar ihop trupper, och gatorna eka av beväpnade mäns tramp. Man håller separata eller gemensamma konferenser mellan industrifurstarna och arbetarledarna. Slutligen blir allt lugnt igen, och minnet därav är som minnet av en plågsam dröm.

Men dessa strejker bli olympiader, saker att datera från. och man hör ofta sådana uttryck som ”den stora hamnarbetarstrejken”, ”den stora kolstrejken”, ”den stora järnvägsstrejken”. Aldrig förr har arbetet gjort något sådant. Efter den stora pesten i England fann arbetet att det var eftersökt, och lydande den ekonomiska lagen begärde det i sin oskuld högre lön. Men arbetsgivarna stadgade maximilön, hindrade arbetarna att förflytta sig från plats till plats, vägrade att ha fördrag med lättingar och straffade de olydiga med de mest barbariska rättsliga åtgärder. Men nu för tiden visar man större respekt för arbetet. En sådan taktik skulle, om den tillgreps nu i början av nittonhundratalet, sopa bort arbetsgivarna i en väldig fart. Det veta arbetsgivarna och äro fulla av respekt.

Ett vackert exempel på växande arbetarsolidaritet lämnar en obetydlig strejk i San Francisco under den senare tiden. Restaurangernas kockar och uppässare voro alldeles oorganiserade, arbetade hur länge som helst för vilka löner de kunde få. En representant för Amerikanska arbetarfederationen kom till dem och organiserade dem. Inom några veckor voro nära två tusen man inskrivna, och de hade fem tusen dollars deponerade. Sedan gävo de in sin begäran om högre lön och kortare arbetstid. Deras arbetsgivare organiserade sig genast. Kravet avvisades och kockarnas och uppässarnas fackförening stod där med sitt nederlag.

Alla organiserade arbetsgivare stodo bakom restaurangägarna, sympatiserade med dem och voro villiga att hjälpa dem om de vågade. Och bakom kockarnas och uppässarnas förening stodo stadens organiserade arbetare, 40,000 man. Om en affärsman ertappades med att gynna en ”ohederlig” restaurang, blev han bojkottad; om en fackföreningsmedlem ertappades, ådömdes han av sin fackförening en hög plikt eller ströks. Ostronbolagen och slakterierna gjorde ett försök att sälja ostron och kött till fackföreningarnas restauranger. Slaktare, charkuterier och utkörare vägrade, som revansch, att arbeta åt de ”ohederliga” restaurangerna. Alla ostronkompanier och slakterier erkände sig besegrade och fred slöts. Men restaurangbagare som höllo med arbetsgivarna befalldes att gå ur tjänsten, och brödkörarna vägrade att betjäna ”ohederliga” firmor.

Alla stadens fackföreningar som tillhörde American Federation of Labour voro beredda att slå till och väntade endast på order. Och bakom alla leddes striden av en handfull män, Labour Council. En i sänder, slag i slag, kunde de, om de ansågo det nödvändigt, vädja till fackföreningarna – tvättarbetarna, som tvätta duktyg, åkardrängarna, som skjutsa till och från restauranger, slaktare, charkuterier och kötkörare, mjölkhandlare, mjölkutkörare och hönsplöckare; därefter av pur sympati kramhandelsbiträden, hovsmeder, gas- och elektricitetsverkens arbetare, plåtslagare, smeder och smedgesäller, åkare, maskinister, bryggare, sjömän, fernissare och polerare, skraddare, tapetsare, målare, speceribiträden, metallarbetare, skeppsbyggare, begravningsentreprenörer, vagnmakare o. s. v., en hel lång lista på fackföreningar.

Ty över alla dessa yrken, över alla dessa tusentals män, står Labour Council. Då den talar, lyssnar man till dess röst, och då den befäller, lyder man. Men den behärskas i sin tur av National Labour Council, varmed den ständigt står i beröring. I denna alldeles betydelslösa lilla strejk är det av intresse att lägga märke till de ståndpunkter bägge partierna intaga. Arbetsgivareföreningens juridiska ombud och officiella talman sade: ”Denna organisation är bildad för defensivändamål, men den kan bli tvingad att ta till offensiven, och i så fall skall den vara stark nog att fullfölja den. Arbetarna kunna ej få föreskriva kapitalet lagar och säga ifrån hur affären skall skötas. Det är ingenting att invända mot att fackföreningar bildas, men medlemmarna få ej tvingas att gå in där. Det strider emot den amerikanska idéen om frihet och kan ej tolereras.”

A andra sidan sade ordföranden i åkarnas fackförening: ”Arbetsgivarna här i staden äro i allmänhet emot fackföreningsrörelsen, och det tycks vara ett avtal mellan dem att stävja arbetarorganisationens framsteg. De åtgärder de hittills vidtagit med anledning av arbetarolikheterna kunna, om de fullföljas, leda till en allvarsam konflikt, vars resultat kan bli ytterst olycksbringande för San Franciscos affärs och industri-intressen.”

Och sekreteraren för Förenade bryggeriarbetarna: ”Jag betraktar en sympatiststrejk som det sista vapen de organiserade arbetarna borde använda till sitt försvar. Men då arbetsgivareföreningar sammanrota sig för att besegra fackföreningarna eller en av dem, böra och skola vi ej tveka att själva använda samma vapen för att utkräva vedergällning.”

Alltså har en liten vrå av världen givit exempel på arbetarnas växande solidaritet. Arbetarorganisationen har inte allenast hållit jämna steg med industriens organisation, utan den har gått om den. En vinter i antracitområdet sammanslöto sig representanterna för 160 millioner dollars i gruvaktier och 600 millioner i transport-och distributionsaktier, och genast stodo 150,000 antracitarbetare uppställda i lika fast slagordning å andra sidan. Asfaltherrarna hade ej bildat någon förening, men ändå voro deras 250,000 arbetare redan sammanslutna. Och icke nog med det, utan de hade också förenat sig med antracitarbetarna, och dessa 400,000 man stodo under ledning av en och samma Labour Council. I denna och i andra stora överstyrelser sitta utomordentligt skickliga arbetarledare, vilka i fråga om insikter i ekonomiska och industriella förhållanden onekligen äro fullt jämförliga med deras motståndare, industriledarna.

I Förenta staterna myllrar det av arbetarorganisationer. Och de stora förbund, som dessa ämna bilda, samla nu millioner medlemmar och handskas i sina olika grenar med millioner dollars årligen. Och icke nog därmed, ty internationella brödraskap och föreningar hålla nu på att bildas, och pengar till understöd av strejkare gå fram och tillbaka över världshaven. I sitt krav på nio timmars arbetsdag samlade maskinisterna 500,000 man i Förenta staterna, Mexico och Canada. I England beräknas arbetarföreningarnas medlemmar av Keir Hardie, till 2,500,000 med reservfonder på 18 millioner dollars. Där har den kooperativa rörelsen ett medlemsantal på 1,500,000. I Frankrike är en åttondel av hela arbetarbefolkningen sammansluten. I Belgien äro fackföreningarna mycket rika och mäktiga och så i stånd att tro tsa sina arbetsgivare att många av de mindre fabrikererna, oförmögna att stå emot, ”hålla på att flytta sina verkstäder till andra länder, där arbetarorganisationerna ej äro så mäktiga”. Och i alla andra länder förekomma liknande siffror, i mån efter deras ekonomiska eller politiska utveckling. Europa erkänner att dess största sociala problem nu är arbetarfrågan och att den är den som starkast tilldrar sig dess statsmäns uppmärksamhet.

Arbetarorganisationen är en av de förnämsta erkända faktorerna i tillbakagången av den brittiska handeln. Arbetarna ha blivit klassmedvetna så som aldrig förr. Den enes oförrätt är allas oförrätt. De ha på ett närsynt sätt lärt sig förstå att deras arbetsgivares intressen ej äro deras intressen. De tro att ju strängare de arbeta, desto större rikedom samla de åt sina herrar.

Och vidare, att ju mera arbete de utföra på en dag, desto färre män behövs det till arbetet. Fackföreningarna ålägga därför sina medlemmar en dags arbetsmaximum varöver de ej få gå. I ”En granskning av fackföreningarna” av Benjamin Taylor i *Nineteenth Century* för april 1898 lämnas några intressanta bekräftelser härpå. De här framlagda fakta insamlades av Arbetsgivarförbundets verkställande komitté, och de dokumenterade bevisen finnas hos sekretariatet. I en viss firma gjorde de organiserade arbetarna åtta ammunitionskistor om dagen. De kunde ej förmås att göra mera. En ung schweizare, som ej kunde tala engelska, sattes till arbetet, och den första dagen gjorde han femtio kistor. I samma firma åstadkommo de skickliga organiserade arbetarna de yttre handtagen på en kulspruta om dagen. Det var deras maximum. Ingen hade någonsin gjort mera. En icke organiserad filare anställdes vid verkstaden och gjorde tolv på en dag. En Manchesterfirma ansåg att en organiserad arbetare behövde hundranittio timmar för att polera en bred järnsäng och en oorganiserad hundratre-tiofem. En arbetare som utgått ur sin fackförening, utförde sedan dagligen dubbelt så mycket arbete som förut. Och till råga på allt: en engelsk herre, som gick ut för att se på en mur som organiserade murare höllo på att uppföra åt honom, träffade på en av dem som hade högra armen fastsurrad vid kroppen och utförde allt arbete med den vänstra armen – emedan han var en så energisk krabat att han annars ofrivilligt skulle ha murat upp flera tegelstenar än hans fackförening tillät.

Hela England genljuder av ropet: ”Vakna, England!” Men den surmulne jätten rör sig icke. ”Låt Englands handel gå i plurret”, säger han, ”vad har jag att förlora?” Och England är vanmäktigt. Dess arbetares duglighet representeras av 1 i jämförelse med de amerikanska arbetarnas 2 1/4. Och på grund av arbetarnas solidaritet och de fördärliga strejkerna våga brittiska kapitalister ej ens försöka tävla med de amerikanska kapitalisterna i företagsamhet. England ser alltså sin handel glida sig ur händerna och jämrar sig till ingen nytta. En korrespondent skriver: ”Fackföreningarnas ofantliga makt hänger som ett mörkt moln över hela industrivärlden här och hotar både arbetare och arbetsgivare i lika hög grad.”

Den politiska rörelse som kallas socialism är kanske ännu mindre än fackföreningsrörelsen känd av allmänheten. Man har ej förstått hur stora steg den har tagit och vilken fruktansvärd front den nu kan uppvisa; och fastän den fått fast fot i varje land ägnar den kapitalistiska pressen den föga uppmärksamhet. Med alla sina krav, sin lidelse och sin gläd, stiger den som en stor, kall tidvattensvåg, omotståndlig, obeveklig, och slukar det nuvarande samhället tum för tum. Den är skoningslös i sin förkunnelse. Alldeles som samhällena ha uppstått, fullgjort sin uppgift och försvunnit, hastar det nuvarande samhället sin upplösning till mötes, påstår den. Vi leva i en övergångsperiod som är bestämd att bli mycket kort. Knappt hundra år gammal mognar kapitalismen så hastigt att den inte kan få uppleva en ny födelsedag. Därtill finns intet hopp, säga socialisterna. Den är dömd.

Socialismens huvudlära är den fränstötande materialistiska historieuppfattningen. Människorna äro ej herrar över sina egna själar. De äro lekbollar för stora, blinda krafter. Det liv de leva och den död de dö äro nödtvungna. Alla sociala lagar äro endast reflexer av de existerande ekonomiska förhållandena plus vissa kvarlevor av äldre ekonomiska förhållanden. De institutioner människorna åstadkomma äro de nödgade att åstadkomma. Ekonomiska lagar bestämma alltid hurdana dessa institutioner skola bli, hur länge de skola tjänstgöra och varav de skola avlösas. Socialisten predikar alltså att som en naturlig följd av den ekonomiska utvecklingen skall det kapitalistiska samhället bli övermoget och det nya kooperativa samhället träda i dess ställe.

Socialismens andra stora lära, själv en sida av den materialistiska historieuppfattningen, är klasskampen. Under den sociala kampen för tillvaron tvingas människorna att indela sig i klasser. ”Alla samhällens historia hittilldags är historien om klasskamp.” I det nuvarande samhället exploaterar kapitalistklassen arbetarklassen, proletariatet. Exploatörens intressen

äro ej den exploaterades. ”Vinst är berättigad”, säger den förre. ”Vinst är obetald lön”, svarar den senare, då han har blivit klassmedveten, ”därför är vinst stöld.” Kapitalisten tilltvingar sig sin vinst, emedan han är den laglige ägaren av alla produktionsmedlen. Han är den laglige ägaren, emedan han behärskar samhällets politiska maskineri. Socialisten lägger nu an på att bemäktiga sig det politiska maskineriet för att göra kapitalistens äganderätt till produktionsmedlen olaglig och sin egen äganderätt till produktionsmedlen laglig. Det är denna kamp mellan dessa båda klasser världen äntligen har råkat in i.

Den vetenskapliga socialismen är mycket ung. Ännu i går låg den i lindan. Men i dag är den en stark ung jätte, utrustad med tillräckliga krafter att kämpa för vad han vill och fullt medveten om vad det är han vill. Den håller sina internationella konferenser där världspolitik formuleras av representanter för millioner socialister. I det lilla Belgien är det nu, 1905, tre kvarts million män som arbeta för saken, i Tyskland 3 millioner; i Österrike växte mellan 1895 och 1897 det socialistiska röstantalet från 90,000 till 750,000. Frankrike fick 1871 en hel generation socialister bortsopad, men 1885 hade det 30,000 och 1898 en million.

Innan den siste spanjoren hade utrymt Cuba, höllo socialistiska grupper på att bildas. Och från det fjärran Japan skriver en Tomoyoshi Murai i början av det tjugonde århundradet: ”Vårt folks intresse för socialism har i hög grad väckts i dessa dagar, i synnerhet bland det arbetande folket å ena sidan och unga studentkretsar å den andra, så att vi kunna samla en allvarlig och hänryckt åhörarskara och fylla vår föreläsningssal som rymmer två tusen personer. Det är glädjande att kunna säga att vi ha ett antal ypperliga och väl tränade offentliga talare bland våra socialistledare i Japan. Den första talaren i kväll är herr Kiyoshi Kawakami, redaktör för en av våra dagliga Tokyotidningar, en kraftig, självständig och avgjort socialistisk tidning med stor spridning. Herr Kawakami är en lärd man på samma gång som en populär författare. I kväll ämnar han tala om ”Socialismens väsen och grundprinciper”. Nästa talare är professor Iso Abe, ordförande i vår förening, vars talämne är ”Socialismen och det nuvarande sociala systemet”. Den tredje talaren är herr Naoe Kinoshita, redaktör för en annan spridd tidning i staden. Han talar om ämnet ”Hur vi skola genomföra de socialistiska idealen och planerna”. Den näste är herr Shigeyoshi Sugiyama, utexaminerad från Hartfords teologiska seminarium och medlem av Social Christianity; han skall tala om ”Socialismen och de kommunala problemen”. Den siste talaren är redaktören för ”Arbetarvärlden”, den förnämste ledaren av fackföreningsrörelsen i vårt land, herr Sen Katayama, som talar över ämnet: ”Socialismens utsikter i Europa och Amerika.” Dessa anföranden komma att offentliggöras i bokform och delas ut bland vårt folk för att de skola få en klar föreställning om vad saken gäller.”

I kampen om samhällets politiska maskineri är socialismen ej längre inskränkt till endast propaganda. Italien, Österrike, Belgien och England ha socialistiska medlemmar i sina nationalförsamlingar. Av de hundratrettio två medlemmarna i Londons County Council äro nittionio av det konservativa elementet betecknade som socialister. Tyske kejsaren blir orolig och förargad över det växande antal som sändes till riksdagen. I Frankrike äro många av de stora städerna, t. ex. Marseille, i händerna på socialisterna. En stor grupp av dem är i deputerade kammaren, och socialisten Millerand sitter i ministären. Om honom säger Leroy-Beaulieu med fasa: ”Herr Millerand är förklarad fiende till privat äganderätt och privat kapital och energisk förfäktare av produktionens socialisering ... en ständig eggelse till våld ... en öppet erkänd och kämpande kollektivist, som deltar i regeringen, behärskar handels- och industridepartementen, förbereder alla de lagar och genomdriver alla de åtgärder som borde föreläggas köpmän och industriidkare.”

I Förenta staterna finns det redan socialistiska borgmästare och ledamöter i staternas lagstiftande kårer, en rik litteratur och enstaka socialistiska tidningar med hundratusentals prenumeranter. År 1896 avgåvos 36,000 röster för socialisternas presidentkandidat, 1900 nära 200,000, 1904 450,000. Och Förenta staterna är visserligen en ung stat, men den mognar

hastigt, och socialisterna fordra, i enlighet med sin materialistiska historieuppfattning, att Förenta' staterna skola vara det första land i världen där arbetarna bemäktiga sig det politiska maskineriet och expropriera de borgerliga.

Men socialist- och fackföreningsrörelserna ha nyligen inträtt i ett nytt skede. Det har varit en märklig förändring i hållningen å ömse sidor. Fackföreningarna vägrade länge att ägna sig åt politisk aktion. Å andra sidan förklarade socialisterna att utan politisk aktion var arbetet maktlöst. Av den anledningen var det mycken animositet mellan dem, till och med öppna fiendtligheter, och ingen gemensam handling. Men nu erkänna socialisterna att arbetarrörelsen har hållit uppe lönerna och minskat arbetstiden, och fackföreningarna inse att politisk aktion är nödvändig. Nu ha bägge partierna slutit sig tätt tillsammans i den gemensamma striden. I Förenta staterna växa dessa vänskapliga känslor. De socialistiska tidningarna åtaga sig arbetarnas sak, och fackföreningarna ha åter öppnat sina öron för socialisternas lockelser. Alla äro de genomsyrade av socialistiska element, ”som borra inifrån” och många av deras ledare ha redan dukat under. I England, där klassmedvetandet är mera utvecklat, har namnet ”unionism” på fackföreningarna utbytt mot ”den nya unionismen”, vars huvudsyfte är att ”bemäktiga sig befintliga sociala organisationer i lönarbetarnas intresse”. Där börja socialisterna, fackföreningarna och andra arbetarorganisationer samarbeta på att betrygga inval av deras representanter i underhuset. Och i Frankrike, där Marseilles och Monteales Mines' municipalråd och borgmästare äro socialister, gävo kommunerna tusentals francs' anslag som hjälp för fackföreningarna i de senaste stora strejkerna.

I århundraden har världen förberett sig på menige mans framträdande som en makt. Och sedan förberedelsetiden nu faktiskt är över, har arbetet, medvetet av sig självt och sina önsningar, börjat bestämt inrikta sig på solidaritet. Det tror att den tiden ej är långt avlägsen då historikern icke allenast skall tala om feodalismens mörka tidsålder, utan om kapitalismens mörka tider. Och arbetet tror sig uppriktigt ha rätt däri på grund av de förfärliga anklagelser det utslungar mot det kapitalistiska samhället. Det kapitalistiska samhället med sina enorma rikedomar förverkar all rätt att vara till då det tillåter den vitt utbredda bestialiska fattigdomen. Läran om de bäst begåvades fortlevande tröstar ej den klassmedvetna arbetaren då han genom sin klasslitteratur får veta, att veckolönen för de italienska byxskräddarna i Chicago i genomsnitt är 1,31 dollars och att arbetsveckorna under året äro 27,85 igenomsnitt.* Likaså då han läser i ”Samhällets styvbarn i London och deras bittra klagan”: ”Varje rum i dessa stinkande arbetarkasärner inrymmer en eller två familjer. I ett rum påträffade en missionär en man som låg illa sjuk i kopporna, hustrun nyss tillfrisknad efter en barnsäng och barnen springande omkring halvnakna och betäckta av smuts. Här bo sju människor i ett underjordiskt kök, och ett litet dött barn ligger i samma rum. Här bo en änka och hennes sex barn, av vilka två ligga illa sjuka i skarlakansfeber. I ett annat bo, äta och sova nio bröder och systrar, den äldsta tjugunio år.” Likaså då han läser i *Social Democratic Herald*: ”Då en femtio års man, som har arbetat i hela sitt liv, nödgas tigga litet pengar för att kunna begrava sitt döda barn och en annan femtio års man kan skänka bort tio millioner dollars för att hans dotter skall kunna leva i lyx och hjälpa upp en avsigkommen utländsk aristokrat, – tycker ni inte då att något är på tok?”

Och å andra sidan läser den klassmedvetne arbetaren statistiska uppgifter om de rika klasserna, vet vad deras inkomster äro och hur de få dem. Under hela det förflutna har han visserligen känt till sin egen nöd och de härskande klassernas välmåga, och ofta har hans kännedom därom förlett honom till obetänksamma handlingar och oklokt trots. Men i dag, och för första gången, emedan både samhället och han ha utvecklat sig, börjar han se en

---

* Enligt siffror meddelade av miss Nellie Mason Auten i *American Journal of Sociology* och ofta anförda av fackföreningarnas och socialisternas press.

utväg. Hans öron öppnas för socialismens propaganda, de lottlösas lidelsefulla evangelium. Men det predikar ingen återgång. Han förstår att vägen ut är vägen tvärsigenom, och med detta i sina tankar gör han upp sitt program.

Det är mycket enkelt, detta program. Allting skjuter på, rör sig mot den dag då han skall gå till angrepp. Trusten? Nej, för all del. I olikhet med den uppskrämde medelklassaren och den mindre kapitalisten ser han ingenting att vara rädd för. Han tycker om trusten. Han jublar över trusten, ty den underlättar ofantligt hans uppgift. Den socialiserar produktionen; sedan detta är gjort, återstår för honom ingenting annat att göra än att socialisera fördelningen, och sedan är det färdigt. Trusten? ”Den organiserar industrien i ofantlig, arbetsparande skala och avskaffar barnslig, ödslande konkurrens.” Den är en jättelik saklig läxa för världen, och den predikar hans statsekonomi långt kraftigare än han skulle kunna göra. Han pekar på trusten och skrattar föraktfullt de ortodoxa statsekonomerna mitt i ansiktet. ”Ni sade mig att det där inte skulle kunna inträffa!” dundrar han. ”Titta, där är det nu!”*

Han ser konkurrensen på produktionens område försvinna. Då industriledarna grundligt organiserat produktionen och fått allting att gå ledigt och smort, blir det en lätt sak för honom att störta vinstsystemet genom att träda fram och låta alltsammans gå för sin egen räkning.

Och om industriledaren är snäll, kan han få lov att fortsätta med ledningen mot hederlig lön. De sextio miljoners utdelning som Standard Oil Company årligen ger kommer att fördelas bland arbetarna. Likaså med den stora United States Steel Corporation. Direktören för detta bolag är hemma i sina stycken. Så mycket bättre. Låt honom bli sekreterare i Förenta staternas järn- och ståldepartement. Men eftersom den högsta verkställande myndigheten inom en nation på några och sjuttio millioner tjänstgör för 50,000 dollars om året, måste sekreteraren i järn- och ståldepartementet bereda sig på att få sin lön nedsatt i mån därefter. Och arbetarna skola icke allenast ta för sig vinsten av nationens och kommunernas monopol utan även de ofantliga inkomster som de härskande klasserna nu inhösta på jordräntor, gruvor och fabriker och alla slags företag.

Allt detta skulle förefalla till och med arbetaren som en dröm, om inte liknande saker hade tilldragit sig förr. Han pekar triumferande på sjuttonhundralets aristokrat, som bekämpade, lagstiftade för, styrde och behärskade samhället, men berövades sin makt och utträngdes av den uppstigande borgarklassen. Ja, saken har gjorts, påstår han. Och den skall bli gjord ännu en gång, men denna gång är det proletariatet som klipper ullen. Sociologien har lärt honom att ”m-a-k-t” uttalas ”rätt”. Varje samhälle har styrts av klasser, och klasserna ha endast styrt tack vare makt och ha störtats genom makt. Eftersom borgarklassen var starkare, drog den ner krigsadeln, och eftersom proletariatet är det starkaste av alla, kan och skall det dra ner de borgerliga.

Och den dagen blir menige man herre, till lycka eller olycka – till lycka, tror han. Det är hans avsikt att göra summan av mänsklig lycka långt större. Ingen man skall arbeta för att livnära sig, ty det är förnedrande. Var och en skall ha arbete att utföra och skall få ofantligt bra betalt för det. Det skall ej finnas några ruskiga fattigkvarter eller några tiggare. Ej heller skall det finnas hundratusentals män och kvinnor som av ekonomiska skäl äro dämnda att leva ogifta eller i sexuell ofruktsamhet. Varje människa skall kunna gifta sig, ha en sund, trevlig bostad och ha allt vad han vill ha att äta så många gånger om dagen som han önskar. Det skall ej längre förekomma någon kamp på liv och död om föda och husrum. Den gamla hjärtlösa utvecklingslagen skall upphävas.

---

* Karl Marx, den store socialisten, gjorde för fyrtio år sedan upp gången av trustens utveckling och blev utskrattad av de ortodoxa statsekonomerna.

Allt detta är mycket bra och mycket vackert. Och då allt detta har inträffat, vad skall då ske? Förr befriades människosläktet från sina svaga och odugliga medlemmar på grund av deras svaghet och oduglighet. Men det skall ej vidare förekomma. Under den nya ordningen skola de svaga och de svagas avkomma ha samma utsikter att fortleva som de starka och de starkas avkomma. Under sådana förhållanden faller premiet på styrka bort, och på grund därav skall varje generations genomsnittstyrka börja gå ned i stället för att fortfarande stiga.

Då menige mans dag är kommen, skola den dagens nya institutioner hindra utrotandet av svaghet och oduglighet. Alla, de svaga och de starka, skola ha samma möjligheter att få avkomma. Och allas avkomma, de svagas så väl som de starkas, skall ha samma utsikter att fortleva. Under sådana förhållanden och om ingen ny kraftig utvecklingslag gör sig gällande, måste framåtskridandet upphöra. Och icke nog med det, ty en nedgång skulle genast börja. Det är ett betydelsefullt problem. Hurudan kommer denna nya och ytterst nödvändiga utvecklingslag att bli? Kan menige man upphöra tillräckligt länge med sitt undermineringsarbete för att svara? Eftersom han föresatt sig att ha ner borgarklassen och skapa om samhället, kan han skapa om det så. att ett premium, på ett eller annat oanat sätt, ännu utsättes för den starke och duglige så att människotypen fortfar att utveckla sig? Kan menige man eller de bättre begåvade, som äro hans bundsförvanter, tänka ut en sådan lag? Eller ha de redan tänkt ut en? Vad går den i så fall ut på?

Hur jag blev socialist

Jag kan med full rätt säga att jag blev socialist ungefär på samma sätt som de tyska hedningarna blevo kristna – det hamrades in i mig. Vid tiden för min omvändelse längtade jag icke allenast icke efter socialismen, utan jag bekämpade den. Jag var mycket ung och omogen, visste ej mycket om någonting, och ehuru jag aldrig hört talas om en skola som kallades ”individualism”, sjöng jag den starkes lov med liv och lust.

Det var därför att jag själv var stark. Med stark menar jag att jag hade god hälsa och hårda muskler, och bägge delarna voro lätt förklarliga. Jag hade framlevat min barndom på californiska lantgårdar, under mina gossår hade jag sprungit omkring och sålt tidningar på gatorna i en frisk stad i Västern, och min ungdom hade förflutit på San Francisco-buktens och Stilla havets syremättade vågor. Jag älskade friluftslivet, och jag knogade i fria luften med allt slags tungt arbete. Utan att lära mig något yrke, ständigt växlande sysselsättning, betraktade jag världen och fann den ganska god, alltigenom. Jag säger ännu en gång att denna optimism kom sig av att jag var frisk och stark, inte kelade med små åkommor eller trötthet, aldrig kasserades av arbetsförmannen för att jag såg klen ut och alltid kunde få sysselsättning med att lämpa kol, segla eller utföra kroppsarbete av något slag.

Och på grund av allt detta, stolt över min ungdomskraft, i stånd att göra rätt för mig både i arbete och slagsmål, var jag en käck individualist. Jag var sådan naturen skapat mig. Jag var en segrare. Därför kallade jag spelet som jag såg det spelas, eller tyckte mig se det spelas, för ett lämpligt spel för *män*. Att vara en *MAN* var att skriva in ordet man med stora bokstäver i mitt hjärta. Att uppleva äventyr som en man och kämpa som en man och göra en mans sysslor (om också för en gosses betalning) – det var saker som fingo ett direkt grepp i mig så som ingenting annat. Och jag blickade långt in i en töcknig och oändlig framtid, där jag spelade ett spel som jag ansåg vara en *mans* och skulle fortfara att rycka framåt med aldrig svikande hälsa, utan missöden och med alltid lika starka muskler. Som sagt, denna framtid var oändlig. Jag såg mig själv storma genom livet som ett av Nietzsches *blonda djur*, strövande omkring med liv och lust och görande erövringar endast genom min överlägsenhet och styrka.

Vad beträffar de olyckliga, sjuka och klena, gamla och lemlästade, måste jag tillstå att jag knappast tänkte alls på dem, utom att jag hade en dunkel föreställning om att de, om inga

olyckshändelser inträffade, kunde vara lika goda som jag, om de riktigt på allvar föresatte sig det, och kunde arbeta lika strängt som jag. Olyckshändelser? Nåja, de representerade *ÖDET*, också stavat med stora bokstäver, och det fanns ingen möjlighet att undgå *ÖDET*. Napoleon hade råkat ut för en olycka vid Waterloo, men det dämpade ej min önskan att bli en ny Napoleon. Den optimism, som härledde sig från en mage som kunde smälta järnskrot och en kropp som bara blev mera blomstrande genom strapatser, tillät mig för resten icke att ställa olyckshändelser i ens det avlägsnaste samband med min härliga personlighet.

Jag hoppas jag nu har gjort klart att jag var stolt över att vara en av Naturens kraftigt utrustade ädlingar. Arbetets värdighet var för mig det mest imponerande i världen. Utan att ha läst Carlyle eller Kipling formulerade jag ett arbetets evangelium som ställde deras i skuggan. Arbetet var allt. Det var helgelse och frälsning. Den stolthet jag kände över ett väl utfört tungt dagsverke skulle vara ofattlig för er. Den är nästan ofattlig för mig då jag tänker tillbaka på den. Jag var den trognaste löneslav som någonsin exploaterats av kapitalisterna. Att skolka var en synd först och främst mot mig själv och för det andra mot den man som gav mig min lön. Jag ansåg det som ett brott nästan lika svårt som förräderi.

Kort och gott, min glada individualism behärskades av den ortodoxa borgerliga etiken. Jag läste de borgerliga tidningarna, hörde de borgerliga predikanterna och jublade åt de borgerliga politikernas klangfulla plattheter. Och jag tvivlar ej på att jag, om inte andra händelser hade givit min bana en annan riktning, skulle ha utvecklat mig till en yrkesmässig strejkbrytare (en av presidenten Eliots amerikanska hjältar) och fått min skalle och min förvärvsförmåga ohjälpligt krossade av någon kämpande fackföreningsmedlems knölpåk.

Just vid den tiden, nyss återkommen från en sju månaders resa som simpel matros och nyss fylld aderton år, fick jag i mitt huvud att ge mig ut på luffen. Till fots eller som gratispassagerare på järnvägarna knogade jag i väg från den fria Västern, där arbetarna voro morska och eftersökta, till Österns överbefolkade arbetscentra, där arbetarna voro obetydliga stackare och sökte jobb med ljus och lykta. Och under denna nya äventyrsjakt å la blont djur fann jag att jag började betrakta livet från en ny och alldeles olika synpunkt. Jag hade sjunkit ner från proletariatet till vad sociologerna med förkärlek kalla "den tiondel som går under", och jag blev överraskad då jag såg hur denna tiondel rekryterades.

Jag fann där alla slags män, av vilka många en gång hade varit lika goda som jag och precis lika blondjuriska, sjömän, soldater, arbetare, alla förvridna, vanställda och illa medfarna av släp och strapatser och olyckshändelser och övergivna av sina husbönder som gamla utslitna hästar. Tillsammans med dem drev jag omkring på gatorna och knackade på köksdörrar eller frös i godsvagnar och stadsparker och lyssnade under tiden till levnadshistorier som började under lika goda förutsättningar som min, med samma matsmältning och kropps-konstitution som mina eller ännu bättre och slutade där inför mina ögon djupast nere bland avskrädet på botten av samhällets avgrund.

Och medan jag hörde på, började min hjärna arbeta. Gatslinkan och busen i rännstenen kommo mig mycket nära. Jag såg bilden av samhällshelvetet lika tydligt som om det varit ett verkligt ting, och på botten av avgrunden såg jag dem och mig själv ovanför dem, inte högt över dem, med ansträngning hållande mig fast vid den hala väggen. Och jag tillstår att jag greps av skräck. Tänk am min styrka svek mig? Då jag inte längre kunde arbeta sida vid sida med de starka karlar som ännu voro ofödda? Och jag svor en dyr ed. Den lydde ungefär så här: *I alla mina dagar har jag arbetat tungt med min kropp, och ju längre jag har arbetat, desto närmare har jag kommit avgrundens botten. Jag skall klättra upp ur avgrunden, men icke med mina musklers kraft. Jag skall aldrig mera förrätta tungt kroppsarbete, och Gud straffe mig om jag någonsin mera utför en enda dags tungt kroppsarbete mer än som är absolut oundgängligt.* Och alltsedan dess har jag bemödat mig att bli fri från tungt grovarbete.

En gång, medan jag var stadd på denna tio tusen mils tuff genom Förenta staterna och Canada, råkade jag komma till Niagarafallen, blev haffad av en muthungrig poliskonstapel, vägrades att vädja till brottmålsdomstolen och begära svart på vitt på att jag inte begått något brott, dömdes till trettio dagars fängelse för att jag ej hade någon fast bostad och inga synliga försörjningsmedel, fick handbojor på mig och kedjades tillsammans med en flock karlar i samma belägenhet som jag, skjutsades i väg ner till Buffalo, fördes in i rullorna vid grevskapet Eries straffängelse, fick mitt huvud klippt och mina spirande mustascher avrakade, kläddes i fångdräkt, tvångsvaccinerades av en medicine studerande som övade sig på sådana som oss, fick gå i flankmarsch och arbeta under uppsikt av vaktare beväpnade med Winchestergevär –allt för att jag givit mig ut på äventyr på de blonda djurens manér. Rörande de närmare detaljerna har vittnet ingenting att säga, men han vill ändå antyda att litet av hans översvallande patriotism sjönk och sipprade ut någonstades i botten av hans själ – åtminstone har han upptäckt att han efter denna erfarenhet bryr sig mera om män och kvinnor och små barn än om inbillade geografiska linjer.

Men för att nu komma tillbaka till min omvändelse. Jag tänker att det nu är tydligt att min käcka individualism blev ganska grundligt hamrad ur mig och någonting annat grundligt inhamrat. Men precis som jag hade varit individualist utan att veta det, var jag nu socialist utan att veta det, därtill en ovetenskaplig sådan. Jag hade blivit omfödd men icke omdöpt, och jag drev omkring för att få reda på vad slags tingest jag var. Jag gav mig i väg tillbaka till Californien och tog i tu med böckerna. Jag kommer inte ihåg vilka jag öppnade först. Det är i alla händelser en oviktig bisak. Jag var redan Det, vad det nu var, och med böckernas tillhjälp upptäckte jag att Det var socialist. Sedan den dagen har jag öppnat många böcker, men inga ekonomiska argument, inga solklara bevis för det logiska och oundvikliga i socialismen göra ett så djupt och övertygande intryck på mig som jag blev gripen den där dagen då jag först såg väggarna av samhällets avgrund resa sig omkring mig och kände mig nära att glida ner, ner, bland avskrädet på botten.